

Oleksandr Ruzhanskyi

10 ч. · 🌐

2022-08-17

Відносно того, що наваляв наш Президент газеті Вашингтон пост.

Я так розумію, що його одного нікуди випускати і ніде залишати не можна від слова ніхуя. І відкривати рота йому теж не можна дозволяти. Без попереднього, письмового узгодження того, що він буде казати, нехай навіть з Єрмаком.

Бо, сцуко, шалений іспанський сором від того, що верзе наш Президент. Ще більший, ніж від спічей Януковича. Бо Яник ніколи на себе образ інтелектуала не натягував. На відміну від Володимира Олександровича.

І я скажу те, що завжди казав і думав про Зеленського. Навколо нього є розумні люди. В сенсі наявності якогось інтелекту. А ось сам Вовчик - повний ідіот. Дарма, що єврей.

Але, найгірше те, що Зеленський не просто продукує у повітря якусь розумову хуєту. Він ще намагається її втілювати в життя. Звісно, вже в більш причесаному його челяддю вигляді.

Можливо, Зеленський не є негідником. Можливо, він душка і добрий хлопець. Але те, що він дурень - безсумнівно.

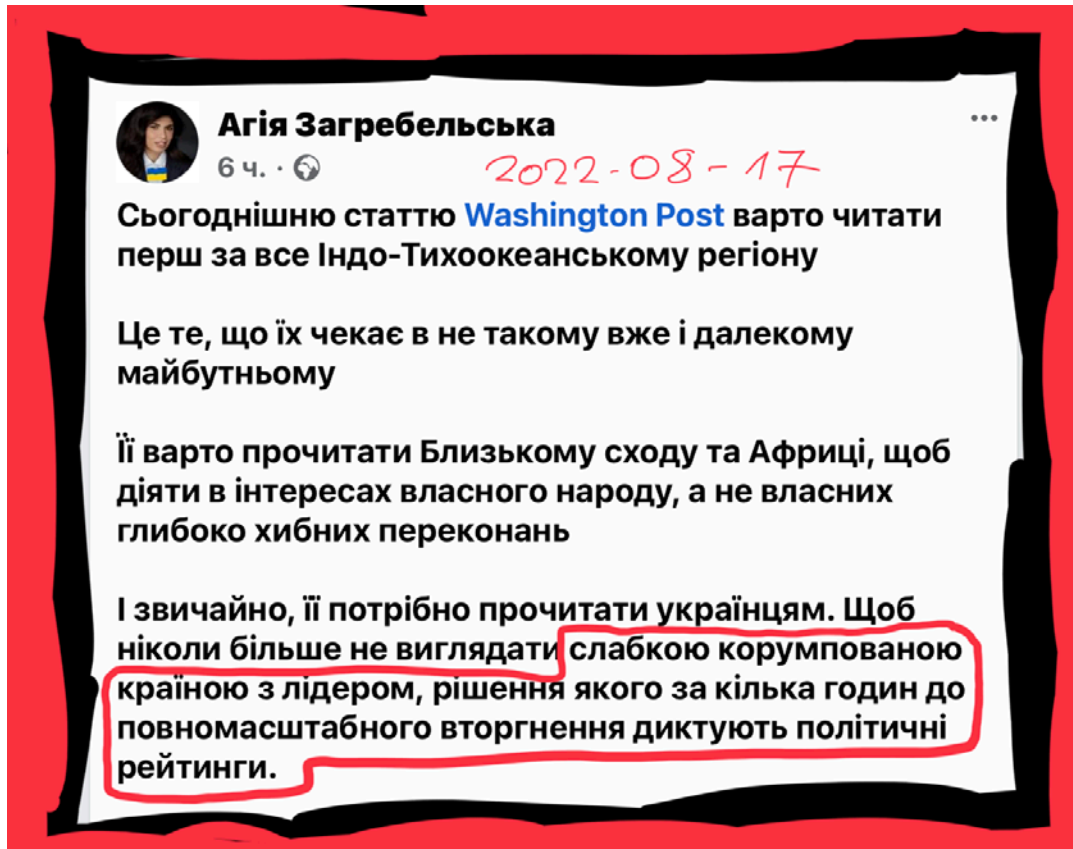
І в цьому сенсі, я наведу цитату з книги мого улюбленого радянсько-емігрантського письменника Сергія Довлатова, "Марш одиноких".

"Выбирая между дураком и негодяем, поневоле задумаешься. Задумаешься и предпочтешь негодяя. В поступках негодяя есть своеобразный эгоистический резон. Есть корыстная и низменная логика. Наличествует здравый смысл. Его деяния предсказуемы. То есть с негодяем можно и нужно бороться С дураком все иначе. Его действия непредсказуемы, сумбурны, алогичны. Дураки обитают в туманном, клубящемся хаосе. Они не подлежат законам гравитации. У них своя биология, своя арифметика. Им все нипочем. Они бессмертны."

Сьогоднішню статтю Washington Post варто читати перш за все Індо-Тихоокеанському регіону

Загребельська 2022-08-17

(Укр-Англ вер.)

Це те, що їх чекає в не такому вже і далекому майбутньому

Її варто прочитати Близькому сходу та Африці, щоб діяти в інтересах власного народу, а не власних глибоко хибних переконань

І звичайно, її потрібно прочитати українцям. Щоб ніколи більше не виглядати слабкою корумпованою країною з лідером, рішення якого за кілька годин до повномасштабного вторгнення диктують політичні рейтинги.

***

США намагалися переконати союзників і Зеленського в ризiku вторгнення, - Washington Post

I.

Сонячного жовтневого ранку вищі керівники розвідки, військові та дипломати країни увійшли до Овального кабінету для термінової зустрічі з

президентом Байденом. Вони прибули, несучи із собою суворо засекречений аналіз розвідданих, складений із нещодавно отриманих супутникових знімків, перехоплених повідомлень та людських джерел, який був військовими планами російського президента Путіна щодо повномасштабного вторгнення в Україну.

Протягом кількох місяців чиновники адміністрації Байдена з побоюванням спостерігали за тим, як Путін перекидає десятки тисяч солдатів та вибудовує танки та ракети вздовж кордонів України. З настанням літа Джейк Салліван, радник з національної безпеки, зосередився на зростаючому обсязі розвідувальної інформації щодо Росії та України. Він призначив зустріч в Овальному кабінеті після того, як його власні роздуми перейшли від невпевненості в намірах Росії до побоювань, що він надто скептично оцінює перспективи воєнних дій та тривогу.

Це засідання було однією з кількох зустрічей, які офіційні особи проводили в Україні восени - іноді вони збиралися в невеликих групах - але воно було примітним тим, що на ньому була представлена докладна розвідувальна картина. Байден та віце-президент Гарріс зайняли свої місця у кріслах перед каміном, а держсекретар Блінкен, міністр оборони Остін та генерал Міллі, голова Об'єднаного комітету начальників штабів, приєдналися до директорів національної розвідки та ЦРУ на диванах навколо журнального столика.

Доручивши Саллівану скласти всеосяжний огляд намірів Росії, вони повідомили Байдену, що розвіддані про оперативні плани Путіна, доповнені розгортанням військ уздовж кордону з Україною, показують, що зараз все готове для масованого нападу.

За словами американських чиновників, розвідувальна спільнота США проникла в багато ланок політичного керівництва, шпигунського апарату та збройних сил Росії, від вищого керівництва до передової лінії фронту.

Набагато радикальніші, ніж анексія Криму у 2014 році та розпалювання сепаратистського руху на сході України, військові плани Путіна передбачали захоплення більшої частини країни.

Використовуючи карти, встановлені на мольбертах перед стійкою, Міллі показав позиції російських військ та українську територію, яку вони мали намір завоювати. Це був приголомшливий за своєю зухвалістю план, який міг загрожувати східному флангу НАТО або навіть зруйнувати архітектуру безпеки Європи, створену після Другої світової війни.

Вивчаючи інформацію, Байден, який обійняв посаду, пообіцявши захистити країну від нових воєн, твердо вирішив, що Путіна потрібно або стримувати,

або протистояти йому, і що США не повинні діяти поодиночі. Проте НАТО далеко не була єдиною у питанні про те, як поводитися з Москвою, а довіра до США була слабкою. Після катастрофічної окупації Іраку, хаосу, який пішов за виведенням військ США з Афганістану, і чотирьох років, протягом яких Трамп прагнув підірвати альянс, було не очевидно, що Байден зможе ефективно очолити відповідь Заходу на експансіоністську Росію.

Україна була неспокійною колишньою радянською республікою з історією корупції, і відповідь США та союзників на попередню російську агресію там була невизначеною та розділеною. Коли настане час вторгнення, українцям буде потрібна значна нова зброя для самооборони. Занадто мала кількість може гарантувати перемогу Росії. Але надто багато може спровокувати прямий конфлікт НАТО з Росією, яка має ядерну зброю.

Ця розповідь з подробицями, які раніше не повідомлялися, проливає нове світло на нелегкий шлях відновлення довіри до США, спробу збалансувати секретність розвідданих з необхідністю переконати інших у їх правдивості, а також на проблему визначення того, як найпотужніший у світі військовий альянс допоможе менш ніж ідеальній демократії на кордоні Росії відобразити напад без пострілу НАТО

Перша із серії статей, присвячених шляху до війни та військової кампанії в Україні, написана на основі докладних інтерв'ю з більш ніж трьома десятками високопосадовців США, України, Європи та НАТО про глобальну кризу, кінець якої ще не визначено. Деякі з них говорили на умовах анонімності, щоб обговорити секретні розвіддані та внутрішні обговорення.

Кремль не відповів на неодноразові прохання про коментар.

Того жовтневого ранку, коли Міллі викладав розклад сил, він та інші підсумували наміри Путіна. "За нашими оцінками, вони планують провести значну стратегічну атаку на Україну з кількох напрямків одночасно", - сказав Міллі президенту. "Їх версія "шоку та трепету".

За даними розвідки, росіяни мали наступати з півночі, по обидва боки від Києва. Одні сили рушать на схід від столиці через українське місто Чернігів, а інші обійдуть Київ із заходу, просуваючись на південь із Білорусі через природний розрив між "зоною відчуження" на покинутій Чорнобильській АЕС та навколишніми болотами. Наступ мав відбутися взимку, щоб тверда земля зробила місцевість легко прохідною для танків. Сформувавши кільце навколо столиці, російські війська планували захопити Київ за три-чотири дні. Спецназ повинен був знайти і усунути Зеленського, вбивши його, якщо буде потрібно, і встановити маріонетковий уряд, дружній Кремлю.

Окремо російські війська мали прийти зі сходу і пройти через центральну Україну до Дніпра, а війська з Криму зайняти південно-східне узбережжя. Ці дії можуть тривати кілька тижнів, прогнозували російські плани.

Після паузи для перегрупування та переозброєння вони мали просунутися на захід, до лінії північ-південь, що простяглася від Молдови до західної Білорусі, залишивши на заході уламок української держави – територію, яка, за розрахунками Путіна, була населена невинуватими неонацистами-русофобами.

Сполучені Штати отримали "надзвичайні подробиці" про секретні плани Кремля щодо війни, яку він продовжував заперечувати, пояснила пізніше директор Національної розвідки Авріл Хейнс. Вони включали не лише розташування військ і озброєнь та оперативну стратегію, а й такі тонкощі, як "незвичайне та різке збільшення фінансування Путіним військових операцій на випадок непередбачених обставин та створення резервних сил навіть в умовах нестачі ресурсів на інші невідкладні потреби, такі як боротьба з пандемією.", - сказала вона. Це не було простою вправою із залякування, на відміну від широкомасштабного розгортання російських військ у квітні, коли путінські війська загрожували кордонам України, але так і не напали.

Деяким у Білому домі було важко усвідомити масштаб амбіцій російського лідера.

"Це не схоже на те, що зробила б розумна країна", - сказав пізніше один із учасників зустрічі про заплановану окупацію більшої частини країни площею 232 000 квадратних миль та населенням майже 45 мільйонів осіб. Частина України була налаштована глибоко антиросійсько, що створювало загрозу повстання, навіть якщо Путін скине уряд у Києві. І все ж таки розвіддані показували, що все більше і більше військ прибуває і розташовується для проведення повномасштабної кампанії. У російські табори доставлялися боєприпаси, продовольство та найважливіші предмети постачання.

Байден натиснув на своїх радників. Чи дійсно вони думають, що цього разу Путін може завдати удару?

Так, - підтвердили вони. Це дійсно так. Хоча протягом наступних кількох місяців адміністрація публічно наполягатиме на тому, що вона не вірить, що Путін ухвалив остаточне рішення, єдине, що його команда не могла сказати президентові того осіннього дня, це те, коли саме російський президент натисне на курок.

Директор ЦРУ Вільям Дж. Бернс, який працював послом США в Москві і спілкувався з Путіним безпосередньо найбільше в адміністрації Байдена, описав російського лідера як зацикленого в Україні. Контроль над цією країною був синонімом путінської концепції російської ідентичності та влади. Точність планування військових дій у поєднанні з переконаністю Путіна в тому, що Україна має бути поглинена, не залишили сумнівів у тому, що Путін готовий до вторгнення.

"Я повірив, що він налаштований цілком серйозно", - сказав Бернс через кілька місяців, згадуючи брифінг.

II.

Розвідка наголосила на багатообіцяючих словах самого Путіна. За три місяці до цього, у липні, він опублікував есе з 7000 слів "Про історичну єдність росіян та українців", пронизане образою та сумнівними твердженнями. Росіяни та українці, стверджував він, були "одним народом" - ця ідея корениться в заявах Путіна про "кровні узи" - і Москва була "пограбована" підступним Заходом.

"Я впевнений, що справжній суверенітет України можливий лише у партнерстві з Росією", - написав Путін.

За кілька тижнів до появи цього есе Байден і Путін провели 16 червня самот, який, за їхніми словами, був "конструктивним". На той момент Україна викликала занепокоєння, але, на думку чиновників Білого дому, можна було впоратися. Коли делегація Білого дому залишала зустріч, що проходила у Женеві, старший помічник Байдена пізніше згадував: "Ми не сідали в літак і не поверталися додому з думкою, що світ стоїть на порозі великої війни в Європі".

Але подальша публікація Путіна "привернула нашу увагу значною мірою", - сказав пізніше Салліван. "Ми стали дивитися, що тут відбувається, яка його кінцева мета? Наскільки сильно він збирається тиснути?" Як запобіжний захід 27 серпня Байден розпорядився взяти із запасів США і відправити в Україну оборонну зброю на суму 60 мільйонів доларів.

До кінця літа, у міру того, як вони збирали воєдино розвіддані з кордону та з Москви, аналітики, які присвятили свою кар'єру вивченню Путіна, все більше переконувалися в тому, що російський лідер – сам колишній офіцер розвідки – бачить, що вікно можливостей закривається. Українці вже двічі піднімалися на боротьбу за демократичне майбутнє, вільне від корупції та втручання Москви, під час Помаранчевої революції 2004-2005 років та протестів на Майдані 2013-2014 років, які передували анексії Криму Росією.

Не будучи членом НАТО чи ЄС, Україна зараз неухильно рухається у західну політичну, економічну та культурну орбіту. Цей дрейф підживлював ширше невдоволення Путіна щодо втрати Росією імперії.

У похмурій актуарній оцінці аналітики дійшли висновку, що Путін, якому незабаром виповниться 69 років, розумів, що у нього залишається мало часу, щоб закріпити свою спадщину як одного з великих російських лідерів - того, хто відновив російську перевагу на Євразійському континенті.

На думку аналітиків, Путін розраховував, що будь-яка реакція Заходу на спробу повернути Україну силою супроводжуватиметься великим обуренням, але обмеженим реальним покаранням. Російський лідер, за їхніми словами, вважав, що адміністрація Байдена була покарана принизливим відходом США з Афганістану і хотіла уникнути нових воєн. США та Європа все ще борються з пандемією коронавірусу. Канцлер Німеччини Ангела Меркель, фактичний лідер Європи, залишала свою посаду і передавала владу неперевіреному наступнику. Президента Франції Еммануеля Макрона чекала боротьба за переобрання з правим крилом, що відроджується, а Великобританія страждала від економічного спаду після Brexit. Більша частина континенту залежала від російської нафти та природного газу, які, на думку Путіна, він міг використовувати як клин для розколу західного альянсу. Він нагромадив сотні мільярдів доларів грошових резервів і був упевнений, що російська економіка зможе пережити неминучі санкції, як це вже було в минулому.

За словами Саллівана, на жовтневому брифінгу, коли Байдену були представлені нові розвіддані та аналіз, у нього "в основному було дві реакції". По-перше, щоб спробувати стримати Путіна, їм "потрібно було послати когось у Москву, щоб він зустрівся з росіянами на високому рівні і сказав їм: "Якщо ви зробите це, ось які будуть наслідки".

По-друге, їм потрібно було поінформувати союзників про американські розвіддані та залучити їх до того, що, на думку адміністрації, має бути єдиною та жорсткою позицією загрозливих санкцій проти Росії, посилення та розширення оборони НАТО та допомоги Україні.

Бернс був направлений до Москви, а Хейнс - до штаб-квартири НАТО у Брюсселі.

Через кілька місяців Міллі все ще носив у своєму портфелі картки із записами інтересів та стратегічних цілей США, які обговорювалися на жовтневому брифінгу. Він міг переказати їх напам'ять.

Проблема: "Як підтримати та забезпечити дотримання заснованого на правилах міжнародного порядку" щодо країни з надзвичайним ядерним потенціалом, "не доводячи справу до третьої світової війни?".

№1: "Не доводити до кінетичного конфлікту між збройними силами США та НАТО із Росією". № 2: "Стримувати війну у географічних кордонах України". № 3: "Зміцнювати та підтримувати єдність НАТО". № 4: "Розширити можливості України та дати їм ресурси для боротьби".

Радники Байдена були впевнені, що Україна чинитиме опір. США, Великобританія та інші члени НАТО витратили роки на навчання та оснащення українських військових, які були більш професійними та краще організованими, ніж до нападу Росії на Крим та східний регіон Донбасу сім років тому. Однак у ході навчання майже стільки уваги приділялося тому, як організувати внутрішній опір після російської окупації, скільки тому, як йому взагалі запобігти. Зброя, яку вони постачали, була здебільшого малокаліберною та оборонною, щоб її не розцінили як провокацію Заходу.

Адміністрація також мала серйозні побоювання з приводу молодого президента України, колишнього телевізійного коміка, який прийшов до влади на величезній хвилі народної підтримки та бажання корінних змін, але втратив авторитет у суспільстві частково тому, що не зміг виконати обіцянку укласти мир з Росією. 44-річний Зеленський, здавалося, не міг зрівнятися із безжальним Путіним.

Математика була не на користь України. У Росії було більше військ, більше танків, більше артилерії, більше винищувачів та керованих ракет, і в попередніх конфліктах вона демонструвала готовність добивати своїх слабкіших супротивників, не звертаючи уваги на загибель мирного населення.

Київ, можливо, впаде не так швидко, як очікували росіяни, думали американці, але він упаде.

III.

2 листопада Бернса проводили до кремлівського кабінету Юрія Ушакова, радника Путіна із зовнішньої політики та колишнього посла в США. Бос Ушакова перебував на іншому кінці телефонної лінії і розмовляв з Бернсом із курортного міста Сочі, куди він поїхав під час чергової хвилі коронавірусних інфекцій у Москві.

Російський лідер висловив свої звичайні скарги на розширення НАТО, загрозу безпеці Росії та нелегітимне керівництво в Україні.

"Він дуже зневажливо відгукнувся про президента Зеленського як політичного лідера", - згадує Бернс.

Потренувавшись у вислуховуванні тирад Путіна за роки роботи в Москві, Бернс виступив зі своїм власним рішучим посланням: "Сполучені Штати знають, що ви задумали, і якщо ви вторгнетесь в Україну, ви заплатите величезну ціну". Він сказав, що залишає лист від Байдена, яким підтверджує каральні наслідки будь-якого нападу Росії на Україну.

Путін "був дуже коректним", - сказав Бернс. Він не заперечував наявності розвідданих, які вказують на вторгнення Росії в Україну.

Директор ЦРУ також зустрівся з іншим радником Путіна, Миколою Патрушевим, колишнім офіцером КДБ із рідного міста Путіна Санкт-Петербурга, який очолював Раду безпеки Росії.

Патрушев вважав, що Бернс прилетів до Москви, щоб обговорити наступну зустріч Путіна та Байдена, і був здивований тим, що шеф ЦРУ приїхав із попередженням щодо України.

У розмові з Бернсом він майже точно повторив претензії Путіна до історії та НАТО. Здавалося, не було місця для конструктивної взаємодії, і це змусило директора ЦРУ задуматися, чи Путін та його вузьке коло помічників не створили свою власну ехо-камеру. Путін не прийняв незворотного рішення про початок війни, але його погляди на Україну стали більш жорсткими, його апетит до ризику зріс, і російський лідер вважав, що його сприятливий момент скоро пройде.

"Рівень мого занепокоєння підвищився, а не знизився", - доповів Байдену шеф розвідки.

IV.

Поки Бернс розмовляв з Путіним, Блінкен сидів із Зеленським у Глазго, Шотландія, у кулуарах міжнародного саміту зі зміни клімату. Він виклав картину розвідки та описав російський шторм, який прямував у бік України.

"Ми були удвох, за два кроки один від одного", - згадує Блінкен. Це була "важка розмова".

Блінкен вже зустрічався з українським президентом і думав, що знає його досить добре, щоб говорити відверто, хоча це здавалося сюрреалістичним – "говорити комусь, що ти віриш, що його країну буде захоплено".

Зеленський здався йому "серйозним, виваженим, стоїчним" - поєднання віри та зневіри. Він сказав, що проінформує своїх старших команди. Але українці "бачили безліч російських фінтів у минулому", знав Блінкен, і Зеленський явно побоювався економічного краху, якщо його країна запанікує.

Презентація Блінкена та скептицизм Зеленського заклали основу, яка повторюватиметься як у приватному, так і у публічному порядку протягом наступних кількох місяців. Українці не могли дозволити собі повністю відкинути дані американської розвідки. Але з їхньої точки зору, інформація була спекулятивною.

Зеленський чув попередження США, згадував він пізніше, але сказав, що американці не пропонували тих видів зброї, які потрібні Україні для самозахисту.

Ви можете мільйон разів говорити: "Слухайте, можливе вторгнення". Добре, вторгнення може бути - ви дасте нам літаки?". сказав Зеленський. "Ви дасте нам протиповітряну оборону? "Ну, ви ж не член НАТО". Ну, добре, тоді про що ми говоримо?

За словами Дмитра Кулеби, міністра закордонних справ Зеленського, американці надали мало конкретних розвідданих на підтримку своїх попереджень "до останніх чотирьох чи п'яти днів перед початком вторгнення".

Менш ніж за два тижні після зустрічі в Глазго, коли Кулеба та Андрій Єрмак, керівник апарату Зеленського, відвідали Державний департамент у Вашингтоні, високопоставлений американський чиновник зустрів їх чашкою кави та посмішкою. "Хлопці, рийте траншеї!" – почав чиновник.

"Коли ми посміхнулися у відповідь, - згадує Кулеба, - чиновник сказав: "Я серйозно. Починайте рити окопи. ... Ви будете атаковані. Великий напад, і ви повинні до нього підготуватися". Ми попросили подробиць, але їх не було".

Якщо американці були розчаровані скептичним ставленням України до планів Росії, то українці були не менш збентежені дедалі публічнішими попередженнями США про майбутнє вторгнення.

"Ми мали знайти баланс між реалістичною оцінкою ризиків і підготовкою країни до гіршого... і підтримкою економічного та фінансового функціонування країни", - сказав Кулеба. "Кожен коментар із США про неминучість війни негайно відбивався на курсі [української] валюти".

Ряд американських чиновників заперечують спогади українців, стверджуючи, що вони надавали київському уряду конкретну розвідувальну інформацію на ранніх етапах та протягом усього періоду підготовки до вторгнення.

Однак коли справа стосувалася України, американська розвідка навряд чи була відкритою книгою. Офіційне керівництво забороняло шпигунським агентствам ділитися тактичною інформацією, яку Україна могла б використати для наступальних атак на місця дислокації російських військ у Криму або проти сепаратистів, що підтримуються Кремлем на сході країни.

Власний розвідувальний апарат України також пронизали російські "кроти", і американські чиновники побоювалися, що секретна інформація потрапить до рук Москви. Після початку війни адміністрація Байдена змінила свою політику та поділилася інформацією про пересування російських військ територією України на тій підставі, що тепер країна захищається від вторгнення.

V.

На паралельній зустрічі під час конференції Групи 20 у Римі наприкінці жовтня Байден поділився деякими новими розвідданими та висновками з найближчими союзниками Америки – лідерами Великобританії, Франції та Німеччини.

У середині листопада Хейнс скористалася раніше запланованою поїздкою до Брюсселя, щоб поінформувати ширше коло союзників: Північноатлантична рада НАТО, головний орган прийняття рішень в альянсі, що складається з 30 членів. Виступаючи у великій залі, вона обмежила свої зауваження тим, що, на думку розвідувальної спільноти, показують факти і не запропонувала політичних рекомендацій.

"Ряд членів порушили питання і скептично поставилися до ідеї про те, що президент Путін серйозно готується до можливості широкомасштабного вторгнення, - згадує Хейнс.

Французькі та німецькі чиновники не могли зрозуміти, навіщо Путіну намагатися вторгнутися та окупувати величезну країну за допомогою лише 80 000 - 90 000 військовослужбовців, які, як вважається, були зосереджені на кордоні. Супутникові знімки також показали, що війська переміщуються від кордону. Інші припустили, що росіяни проводять навчання, на чому наполягає сам Кремль, або грають у гру, щоб приховати мету, не пов'язану із вторгненням.

Більшість сумнівалися і зазначали, що Зеленський, схоже, вважав, що Росія ніколи не нападе з амбіціями та силою, які прогнозували американці. Хіба Україна не розуміла наміри Росії краще за всіх?

Тільки британці та країни Балтії були цілком згодні. Якоїсь миті чиновник із Лондона встав і жестом вказав на Хейнс. "Вона має рацію", - сказав чиновник.

Але Париж та Берлін пам'ятали категоричні заяви США про розвіддані щодо Іраку. Тінь цього глибоко хибного аналізу нависла над усіма дискусіями перед вторгненням. Деякі також вважали, що кілька місяців тому Вашингтон сильно переоцінив стійкість афганського уряду, коли американські військові виводили війська. Уряд звалився, як тільки таліби увійшли до Кабулу.

"Американська розвідка не вважається надійним джерелом інформації", - сказав Франсуа Хейсбур, експерт з питань безпеки та давній радник французьких чиновників. "Вважалося, що вона схильна до політичних маніпуляцій".

Європейці почали ділитися на табори, які мало змінилися б протягом кількох місяців.

"Я думаю, що в основному було три смаки", - сказав один високопосадовець адміністрації. Для багатьох у Західній Європі те, що робили росіяни, було "дипломатією примусу, [Путін] просто нарощував сили, щоб подивитися, чого він зможе досягти. Він не збирається вторгатися... це божевілля".

Багато нових членів НАТО у східній та південно-східній Європі вважали, що Путін "може щось зробити, але це буде обмежено за масштабами", - сказав чиновник, - "...ще один укус від [українського] яблука", подібно до того, що сталося в 2014 році.

Але Великобританія та країни Балтії, які завжди нервували з приводу намірів Росії, вважали, що буде повномасштабне вторгнення.

Коли скептично налаштовані країни-члени попросили надати більшу розвідувальну інформацію, американці надали деякі дані, але втрималися від того, щоб поділитися ними повністю.

Історично склалося так, що США рідко розкривали свої найтаємніші розвідувальні дані такій різноманітній організації, як НАТО, переважно побоюючись витоку секретів. Хоча американці та їхні британські партнери поділилися значним обсягом інформації, вони приховали необроблені перехоплення або характер людських джерел, які були важливими для

визначення планів Путіна. Це особливо засмутило французьких та німецьких чиновників, які давно підозрювали, що Вашингтон і Лондон іноді приховують основу своїх розвідданих, щоб вони здавалися більш певними, ніж є насправді.

За словами Хейнс, деякі країни альянсу надали свої висновки. США також створили нові механізми обміну інформацією в режимі реального часу зі своїми іноземними партнерами в Брюсселі. Остін, Блінкен та Міллі розмовляли телефоном зі своїми колегами, ділилися інформацією, слухали, умовляли.

Згодом, згадував один високопоставлений європейський чиновник у НАТО, "розвіддані передавалися неодноразово, послідовно, чітко, переконливо, з великою кількістю деталей, з дуже хорошим сценарієм і підтвердженням доказів. Я не пам'ятаю жодного ключового моменту, коли б спрацювала лампочка" у багатомісячній спробі переконати союзників, сказав чиновник. Зрештою, "це була гучність світла в кімнаті".

VI.

Макрон і Меркель мали справу з Путіним протягом багатьох років, і їм було важко повірити, що він настільки ірраціональний, щоб розпочати катастрофічну війну. Протягом кількох тижнів після зустрічі Байдена в Женеві вони намагалися організувати саміт ЄС-Росія, але були відхилені скептично налаштованими членами блоку, які розглядали це як небезпечну поступку агресивній позиції Росії.

Через місяць, незважаючи на нові дані американської розвідки, французи і німці наполягали на тому, що шанс на дипломатію є. Американці та британці не сподівалися, що будь-які дипломатичні зусилля принесуть плоди, але були готові тримати двері відчиненими - якщо європейці дадуть щось натомість.

"Велика частина нашої уваги, - згадує Салліван, - полягала в тому, щоб сказати їм: "Послухайте, ми підемо дипломатичним шляхом і будемо ставитися до нього [як] до серйозного... якщо ви серйозно поставитеся до планування [військової] силової присутності та санкцій". "

Кожна сторона була переконана у своїй правоті, але готова була діяти так, начебто могла помилятися.

Протягом наступних кількох місяців американці прагнули показати західноєвропейським та іншим країнам, що вони все ще готові шукати мирного рішення, хоча в глибині душі вони були переконані, що будь-які

російські зусилля щодо переговорів – це шарада. "В принципі, це спрацювало", - сказав Салліван про стратегію адміністрації.

7 грудня Путін і Байден поговорили по відеозв'язку. Путін заявив, що розширення західного альянсу на схід було головним фактором у його рішенні направити війська до кордону України. Росія просто захищала свої інтереси та територіальну цілісність, стверджував він.

Байден відповів, що Україна навряд чи вступить до НАТО найближчим часом, і що США та Росія можуть дійти згоди з інших питань, які викликають у Росії занепокоєння щодо розміщення американських систем озброєння в Європі. Теоретично тут є можливість для компромісу.

Якийсь час, поки Блінкен очолював дипломатичні зусилля США, неодноразово відвідуючи столиці країн НАТО та штаб-квартиру альянсу в Брюсселі, українці продовжували свої контакти з європейськими урядами, які все ще здавалися набагато менш переконаними у намірах Путіна, ніж американці.

Кулеба та інші урядовці вважали, що війна буде, як пізніше сказав міністр закордонних справ України. Але до вторгнення "я не міг повірити, що ми зіткнемося з війною такого масштабу". Єдиною країною у світі, яка наполегливо і з такою впевненістю говорила нам, "що будуть ракетні удари, були США. Всі інші не поділяли цей аналіз і натомість говорили: так, війна можлива, але це буде скоріше локалізований конфлікт на сході України".

"Поставте себе на наше місце", – сказав Кулеба. "З одного боку, США говорять вам щось абсолютно неймовірне, а з іншого боку, решта моргають вам оком і кажуть, що це не те, що, на нашу думку, має статися".

Насправді британські та деякі прибалтійські чиновники вважали, що повномасштабне вторгнення цілком імовірне. Але Кулеба був далеко не самотній у своєму скептицизмі. Його президент поділяв його, за словами помічників Зеленського та інших офіційних осіб, які проводили для нього брифінги.

"Ми серйозно ставилися до всієї інформації, яку надавали нам західні партнери", - згадує Єрмак, начальник штабу Зеленського. Але давайте будемо чесними: уявіть собі, якби вся ця паніка, яку нагнітало так багато людей, мала місце. Створення паніки – це метод росіян. Уявіть собі, якби вся ця паніка почалася за три-чотири місяці до цього. Що сталося б з економікою? Чи змогли б ми протриматися п'ять місяців, як зараз?"

VII.

На початку січня заступник державного секретаря США Венді Шерман очолила дипломатичну делегацію в Женеві та зустрілася із Сергієм Рябковим, своїм російським колегою, якого вона добре знала. Він повторив позицію Москви щодо України, офіційно запропоновану в середині грудня у двох запропонованих договорах - що НАТО має припинити свої плани розширення та припинити будь-яку діяльність у країнах, що приєдналися до альянсу після 1997 року, до яких входять Польща, Румунія, Болгарія та країни Балтії.

Відкинувши пропозицію закрити двері НАТО і знизити статус існуючих членів, адміністрація натомість запропонувала переговори та заходи щодо зміцнення довіри в ряді областей безпеки, включаючи розгортання військ та розміщення озброєнь на східному фланзі НАТО вздовж кордону з Росією. Пропозиція була обумовлена деескалацією військової загрози для України. Рябков сказав Шерман, що Росія розчарована ставленням американців.

Білий дім розглядав зустріч Шерман з Рябковим як "можливість перевірити, наскільки серйозно росіяни ставляться до суті заклопотаності... і чи є шлях уперед для якоїсь дипломатії", - сказала Емілі Хорн, тоді прес-секретар Ради національної безпеки. "Я думаю, що досить швидко стало ясно, що [росіяни] виконували дипломатичну роботу, а не займалися дипломатією. Вони навіть не робили це з усією серйозністю".

"Всі західні союзники хотіли донести, що існує альтернативний шлях, що включає діалог і повагу до Росії як великої держави", - сказав високопоставлений представник британського уряду, який брав участь у переговорах. "Стало все очевиднішим, що Росія в цьому не зацікавлена".

У той час як США йшли дипломатичним шляхом, вони також розміщували сили для захисту НАТО, всі вони були видимі Москві та європейцям і демонстрували готовність Америки взяти участь у грі. Хоча Байден неодноразово заявляв, що американських військ в Україні не буде, Пентагон збільшив запаси зброї у Польщі та перекинув туди вертолітний батальйон із Греції. Десантники 173 повітряно-десантного сполучення були перекинуті в країни Балтії. З Італії до східної Румунії були направлені додаткові війська, а інші вирушили до Угорщини та Болгарії.

Протягом наступних кількох місяців військова присутність США у Європі збільшилася з 74 000 до 100 000 військовослужбовців. Чотири ескадрильї повітряно-десантних винищувачів перетворилися на 12, а кількість надводних бойових кораблів у регіоні збільшилася з п'яти до 26. Бойові повітряні патрулі та засоби спостереження виконували цілодобові польоти

над східним флангом альянсу з можливістю спостереження у глибині України.

Ми говорили: "Послухайте, ми серйозно ставимося до дипломатії, але ми настільки стурбовані цим, що фактично перекидаємо людей та матеріальні засоби", - згадує Салліван.

З дозволу Агентства національної безпеки США встановили пряму лінію зв'язку між українськими військовими та Європейським командуванням США. Ця високо захищена система дозволяла американцям підтримувати прямий контакт зі своїми українськими колегами з розвитком подій.

Адміністрація також відправляла зброю до України. У грудні Байден санкціонував виділення додаткових 200 мільйонів доларів на озброєння з американських запасів - незважаючи на те, що київський уряд, багато хто в Конгресі і дехто в самій адміністрації стверджував, що якщо США дійсно вважають, що буде повномасштабне вторгнення, то цього недостатньо.

Але кожен крок у кампанії адміністрації був спрямований на те, щоб уникнути прямої участі США у воєнному зіткненні. Переважна занепокоєння Білого дому з приводу провокацій впливало на кожне рішення про те, який обсяг допомоги та зброю надати українцям для самозахисту.

"Я не вибачаюсь за те, що одна з наших цілей тут - уникнути прямого конфлікту з Росією", - сказав Салліван про передвоєнний період.

Росіяни збиралися робити те, що вони робили, незалежно від того, що робили союзники, сказав високопосадовець, який брав участь у прийнятті рішень, і адміністрація вважає "неймовірною" думку, як деякі пізніше стверджували, озираючись назад, що "якби ми тільки дали" українцям більше зброї, "нічого б цього не сталося".

Визначити, чи Росія інтерпретуватиме військові навчання чи постачання зброї як провокацію чи ескалацію, - це "швидше мистецтво, ніж наука", - сказав чиновник. "Тут немає чіткої та простої математичної формули. ... Завжди існував баланс між тим, що необхідно для ефективної оборони, і тим, що буде сприйнято Росією як те, що США по суті фінансують вбивство величезної кількості росіян".

Українські офіційні особи висловлюють нескінченну подяку США за те, що вони надали від початку війни. "Жодна країна у світі не зробила для України більше, ніж США, щоб отримати необхідну зброю з 24 лютого. Жодна країна у світі", - сказав нещодавно Кулеба. Але від початку, за його словами, він та

інші українські чиновники вважали, що стратегія "непровокації" була помилковою.

"Куди вона нас привела?" сказав Кулеба. "Я думаю, що ця війна - з тисячами вбитих і поранених, втраченими територіями, зруйнованою частиною економіки... є найкращою відповіддю тим, хто все ще виступає за "непровокацію" Росії".

VIII.

У рамках кампанії з переконання миру в майбутньому - і переконання росіян - Білий дім наприкінці 2021 року вирішив кинути виклик власному небажанню і небажанню розвідувальних служб оприлюднити деякі зі своїх найбільш секретних відомостей.

Американська розвідка засікла заплановані росіянами операції "хибного прапору", під час яких вони інсценуватимуть напади на свої власні сили так, ніби вони були здійснені з території України. Публічне розкриття цих планів може позбавити Путіна можливості вигадати привід для вторгнення, розмірковували чиновники адміністрації.

Першим кроком Білий дім вирішив розкрити масштаб нарощування військ, яке тривало на кордонах України. На початку грудня адміністрація опублікувала супутникові фотографії, а також карту, складену американськими аналітиками, на якій було показано позиції російських військ, та аналіз російського планування, проведений розвідувальною спільнотою.

В аналізі йдеться про те, що росіяни планували "масштабні переміщення" 100 БТГ, що включають до 175 000 військовослужбовців разом із бронетехнікою, артилерією та обладнанням. Картина, яку чиновники адміністрації розробляли протягом кількох тижнів у таємниці, тепер було видима по всьому світу.

Напередодні більш вибіркового розкриття розвідувальної інформації Салліван організував у Білому домі регулярний процес, під час якого група фахівців визначала, чи може конкретна інформація, якщо вона буде оприлюднена, перешкодити російським планам чи пропаганді. Якщо відповідь була позитивною, то інформація передавалася до розвідувальної спільноти для отримання рекомендацій про те, чи слід її оприлюднити і яким чином.

Наприкінці січня британський уряд публічно звинуватив Росію у змові з метою встановлення маріонеткового режиму у Києві. Це звинувачення,

засноване на даних американської та британської розвідки, було зроблено у вельми незвичайній заяві для преси міністром закордонних справ Ліз Трас пізно ввечері в Лондоні, але вчасно для ранкових недільних газет.

А на початку лютого адміністрація Байдена повідомила, що Москва розглядає можливість зйомок фальшивого українського нападу на російську територію чи російськомовне населення - неправдивого прапора, який виявила розвідка. За словами чиновників, пропагандистський фільм буде дуже видовищним, з графічними сценами вибухів, що супроводжуються трупами, що видаються за жертви, і скорботними, які вдають скорботи за загиблими.

"Я дуже багато разів спостерігав, як Путін помилково викладає суть подій", - сказав інший американський чиновник. Тепер "ви могли бачити, як він цілком конкретно планує фальшиві прапори [на сході України]. Це було дуже точно".

Викриття розвідданих самі собою мали театральний характер. Початкове викриття супутникових фотографій можна було підтвердити комерційними зйомками, хоча аналіз був унікальним для розвідувальної спільноти. Але чи повірить громадськість наступним викриттям, залежало від авторитету уряду. І чиновники адміністрації Байдена знали, що після війни в Іраку та захоплення влади талібами в Афганістані вони зіткнулися з громадськістю як у країні, так і за кордоном, яка може з глибоким скептицизмом ставитися до "розвідданих".

Загалом інформаційна кампанія США спрацювала. Увага світової громадськості було зосереджено на нарощуванні російських військ. Ідея про те, що Путін може сфальсифікувати причини свого вторгнення, здавалася правдоподібною, можливо, тому що в 2014 році він повністю заперечував присутність своїх військ у Криму, що призвело до появи описів "маленьких зелених чоловічків" у військовій формі без відznak, що окупували частину України.

Враховуючи, наскільки скептично деякі союзники ставилися до розвідданих, найсильнішим ефектом від їхнього розкриття було формування поведінки Росії та позбавлення Путіна можливості використовувати дезінформацію, сказали американські чиновники.

IX.

12 січня Бернс зустрівся у Києві з Зеленським і виступив із відвертою оцінкою. Розвідувальна картина стала тільки ясніше: Росія мала намір завдати блискавичного удару по Києву та обезголовити центральний уряд.

США також виявили ключовий елемент планування бойових дій: Росія спробує висадити свої сили спочатку в аеропорту в Гостомелі, передмісті столиці, де злітно-посадкові смуги можуть прийняти потужні російські транспорти з військами та зброєю. Штурм Києва розпочнеться звідти.

У якийсь момент їхньої розмови Зеленський запитав, чи загрожує небезпека особисто йому чи його родині. Бернс сказав, що Зеленський має серйозно ставитись до своєї особистої безпеки.

Ризики для президента зростали. Розвіддані того часу вказували на те, що російські групи вбивць вже можуть перебувати у Києві та чекати, коли їх активізують.

Але Зеленський чинив опір закликам перевести його уряд в інше місце і був непохитний у тому, щоб не вводити громадськість у паніку. На цьому шляху, вважав він, можна зазнати поразки.

"Ви не можете просто сказати мені: "Слухай, ти маєш почати готувати людей зараз і сказати їм, що вони повинні відкладати гроші, запасатися їжею", - згадує Зеленський. "Якби ми так сказали - а цього хотіли деякі люди, яких я не називатиму, - то я б втрачав 7 мільярдів доларів на місяць з жовтня минулого року, а в момент, коли росіяни напали б, вони б взяли нас за три дні. ... Загалом наше внутрішнє почуття було право: якщо ми посіємо хаос серед людей перед вторгненням, росіяни нас зжеруть. Тому що під час хаосу люди тікають із країни".

Для Зеленського рішення залишити людей у країні, де вони могли б боротися, захищаючи свої будинки, було ключем до відбиття будь-якого вторгнення.

"Хоч би як цинічно це звучало, але саме ці люди зупинили все", - сказав він.

Українські чиновники, як і раніше, роздратовані тим, що американці не діляться докладнішою інформацією про свої розвідувальні джерела. "Інформація, яку ми отримували, була, я сказав би, констатацією фактів без розкриття походження цих фактів або передумов, що стоять за цими фактами", - згадує Кулеба.

Але західна розвідка була не самотня у своїй думці, що Зеленському слід готуватися до повномасштабного вторгнення. Деякі співробітники розвідки самої України, як і раніше, скептично ставлячись до того, що Путін завдасть удару, планували найгірше. Кирило Буданов, начальник військової розвідки України, сказав, що за три місяці до початку війни він перевіз архіви зі свого штабу та підготував запаси палива та боєприпасів.

Американські попередження були повторені 19 січня, коли Блінкен здійснив короткий візит до Києва для особистої зустрічі із Зеленським та Кулебою. На жаль секретаря, Зеленський продовжував стверджувати, що будь-який публічний заклик до мобілізації призведе до паніки, а також втечі капіталу, що підштовхне і без того хитку економіку України до краху.

Хоча Блінкен, як і в попередніх бесідах, наголосив на важливості збереження Зеленського та його уряду у безпеці та цілісності, він був одним із кількох високопосадовців, які спростували повідомлення про те, що адміністрація закликала їх евакуюватися зі столиці. "Ми сказали Україні дві речі", - згадував пізніше Блінкен. "Ми підтримаємо вас, хоч би що ви хотіли зробити. Ми рекомендуємо вам подивитися... на те, як ви можете забезпечити безперервність урядових операцій залежно від того, що станеться". Це може означати, що треба сховатися у Києві, переїхати на захід України чи перевести уряд до сусідньої Польщі.

Зеленський сказав Блінкену, що він лишається.

Він почав підозрювати, що деякі західні чиновники хочуть, щоб він утік, щоб Росія могла встановити маріонетковий уряд, який дістане угоди з країнами НАТО шляхом переговорів. "Західні партнери хотіли цього - я впевнений, що хтось дуже турбувався про те, що станеться зі мною та моєю родиною", - сказав Зеленський. "Але хтось, ймовірно, хотів просто швидше покінчити з усім цим. Я думаю, що більшість людей, які мені дзвонили - ну, майже всі - не мали віри в те, що Україна зможе вистояти і вистояти".

Аналогічним чином, попередження українців готуватися до війни, як цього хотіли деякі партнери, сказав він, послабило б країну економічно та полегшило б росіянам її захоплення. "Нехай люди в майбутньому обговорюють, правильно це було чи ні, - згадував український лідер, - але я безперечно знаю та інтуїтивно відчуваю - ми обговорювали це щодня в Раді національної безпеки і оборони і так далі - у мене було відчуття, що [росіяни] хотіли підготувати нас до м'якої здачі країни. І це лякає".

X.

На прес-конференції 19 січня Байден сказав, що, на його думку, Росія вторгнеться до країни. Путін зайшов надто далеко, щоб відступати. "Він має щось зробити", - сказав президент.

Байден пообіцяв, що Захід відповість на напад Росії. "Наші союзники та партнери готові зазнати серйозних витрат і завдати значної шкоди Росії та російській економіці", - сказав він, передбачивши, що якщо Путін віддасть наказ про вторгнення, то це стане "катастрофою" для Росії.

Це було одне з найрішучіших попереджень Байдена досі. Але президент також заплутав ситуацію, припустивши, що "незначне вторгнення" російських військ, на відміну від повномасштабного вторгнення, може не викликати такої жорсткої відповіді, якою він та його союзники загрожували.

"Одна справа, якщо це незначне вторгнення, і тоді нам доведеться сперечатися про те, що робити і не робити, і так далі", - сказав Байден, давши зрозуміти, що НАТО не є єдиною у своєму неприйнятті будь-якого застосування сили Росією. "Якщо буде щось, де російські сили перетнуть кордон, уб'ють українських бійців і так далі, я думаю, це все змінить", - сказав Байден, коли пізніше на прес-конференції репортер попросив його уточнити, що він мав на увазі під "незначним вторгненням".

"Але від того, що він [Путін] зробить, залежить, якою мірою ми зможемо досягти повної єдності на фронті НАТО".

Коментарі Байдена виявили тріщини у плануванні його власної адміністрації, а також у НАТО. Блінкен був у Києві і запрягся, що США підтримають Україну всіма способами, крім введення власних сил, якщо країна зазнає нападу. Але приватно чиновники адміністрації вже кілька тижнів обмірковували, як вони дадуть відповідь на "гібридну" атаку, в якій Росія може завдати руйнівних кіберударів по Україні та обмежений напад на східну частину країни.

Зеленський та його помічники, які ще не були впевнені в тому, що Путін почне війну, відповіли на коментарі Байдена про "незначне вторгнення" їдким твітом.

"Ми хочемо нагадати великим державам, що не буває незначних вторгнень і малих держав. Так само, як не буває незначних жертв і маленького горя від втрати близьких. Я говорю це як президент великої держави".

Наступного дня Байден уточнив, що якщо "будь-які зібрані російські підрозділи перейдуть український кордон, це буде вторгненням", за яке Путін заплатить. Але **чиновники Білого дому тихо обурювалися, що коли адміністрація намагалася заручитися підтримкою України, Зеленський був більше зацікавлений у тому, щоб тицьнути президентові в око за незручний коментар.**

"Це було прикро", - сказав колишній співробітник Білого дому. "Ми робили кроки, які намагалися допомогти йому, і було відчуття, що він захищає свій власний політичний бренд, або заперечуючи, або

проеціюючи впевненість, тому що це було важливо для нього на той час".

Помічник Зеленського, який допомагав складати твіт, сказав, що він був покликаний спростувати Байдена, але також був легким і гумористичним, щоб розрядити напругу, що наростає. Оточення Зеленського непокоїлося, що прогнози Вашингтона про те, що війна не за горами, можуть мати непередбачувані наслідки.

Поки Байден надавав роз'яснення, команда Зеленського намагалася заспокоїти Вашингтон примирливим посланням.

"Дякую @POTUS за безпрецедентну дипломатичну та військову допомогу [США] для [України]", - написав Зеленський у Твіттері, супроводжуючи повідомлення емодзі із зображенням прапорів США та України.

XI.

21 січня в Женеві був холодний, похмурий день, поривчастий вітер хльостав поверхню зазвичай спокійного озера, що носить ім'я швейцарського міста. Коли Блінкен та його помічники сиділи навпроти своїх російських колег за столом, накритим у бальному залі розкішного готелю на узбережжі, міністр запропонував як метафору білі кола. Можливо, сказав Блінкен міністру закордонних справ Росії Сергію Лаврову, вони матимуть змогу заспокоїти бурхливі води у відносинах між двома країнами.

Вони обмінялися напруженими люб'язностями і торкнулися інших питань - суперечки про розміри та діяльність посольств у столиці один одного, іранська ядерна угода - перш ніж перейти до України. Блінкен знову виклав позицію США. Якщо Путін має законні побоювання щодо безпеки, США та їхні союзники готові обговорювати їх. Але щойно розпочнеться вторгнення в Україну, західні санкції будуть швидкими та нещадними, ізолюючи Росію та завдаючи шкоди її економіці, а альянс надасть Україні масовану військову допомогу. Якщо хоч один російський солдат або ракета торкнеться бодай одного сантиметра території НАТО, США захищатимуть своїх союзників.

Блінкен знайшов відповіді Лаврова різкими і непохитними. Після півтори години безплідного спілкування здавалося, що сказати більше нічого. Але коли їхні помічники почали виходити з бальної зали, Блінкен утримався і попросив російського міністра поговорити з ним наодинці. Вони увійшли до невеликого сусіднього конференц-залу і зачинили двері, поки американська та російська команди незручно стояли зовні.

Протягом майже 18 років перебування Лаврова на посаді міністра закордонних справ Росії американські дипломати знаходили його прямолінійним та доктринерським, але іноді відвертим та реалістичним у відносинах між двома країнами. Після чергового обговорення ситуації в Україні Блінкен зупинився і запитав: "Сергію, скажіть мені, чого ви насправді намагаєтеся досягти?" Чи справді йдеться про побоювання з приводу безпеки, які Росія висловлювала знову і знову - про "посягання" НАТО на Росію та про можливу військову загрозу? Чи річ у майже теологічній вірі Путіна в те, що Україна завжди була і залишається невід'ємною частиною Росії-матінки?

Не відповівши, Лавров відчинив двері і пішов, його співробітники пішли за ним.

Це була остання особиста зустріч вищих посадових осіб з питань національної безпеки Росії та США перед вторгненням.

Байден ще раз поговорив із Путіним по телефону. За повідомленням Білого дому, 12 лютого він сказав російському президенту, що "хоча США, як і раніше, готові до дипломатичних дій у повній координації з нашими союзниками та партнерами, ми однаково готові і до інших сценаріїв".

XII.

За день до цього міністр оборони Великобританії Бен Уоллес прилетів до Москви, щоб зустрітися зі своїм російським колегою Сергієм Шойгу, довгожителем у Кремлі, який допоміг створити образ крутого парубка Путіна.

Уоллес хотів ще раз запитати, чи є можливість для переговорів щодо вимог Путіна щодо розширення НАТО та діяльності альянсу у Східній Європі. Росіяни, за його словами, не виявили жодного інтересу до переговорів.

Уоллес попередив Шойгу, що Росія зіткнеться із запеклим опором, якщо вторгнеться в Україну. "Я знаю українців - я відвідував Україну п'ять разів - і вони боротимуться".

"Моя мати українка", - сказав Уоллес, на що Шойгу відповів, маючи на увазі, що він краще знає народ. "Це все частина нашої однієї країни".

Потім Уоллес торкнувся питання перспективи санкцій. Шойгу відповів: "Ми можемо страждати, як ніхто інший". А я сказав: "Я не хочу, щоб хтось страждав". "

Шойгу озвучив довгий і вже звичний перелік претензій і сказав, що Росія не може миритися із західною траєкторією України. "Це було в певному сенсі незрозуміло", - сказав британський чиновник, який був присутній на зустрічі. "Всі хотіли продовжувати переговори - ми повертали з дороги, але вони не їхали".

Коли британські чиновники вже збиралися йти, Шойгу звернувся до Уоллеса. Він подивився мені у вічі і сказав: "У нас немає планів вторгнення в Україну", - згадує Уоллес. "Це показує, наскільки це була брехня".

Через тиждень, 18 лютого, Байден зателефонував лідерам кількох союзників по НАТО і розповів їм про останній аналіз США. Того ж дня Байден сказав журналістам у кімнаті Рузвельта у Білому домі: "На даний момент я переконаний, що він ухвалив рішення" про вторгнення. "У нас є підстави так рахувати".

Французи, проте, продовжували шукати вихід із кризи.

20 лютого Макрон зателефонував Путіну і попросив його погодитись на зустріч у Женеві з Байденом. Ця розмова змусила французького президента повірити, що Путін нарешті готовий шукати шляхи врегулювання.

"Ця пропозиція, яка заслуговує на увагу", - сказав Путін, згідно з записом розмови, показаної через кілька місяців у документальному фільмі телеканалу France TV "Президент, Європа і війна".

Макрон натиснув на російського лідера. "Але можемо ми сьогодні, наприкінці цієї розмови, сказати, що ми згодні в принципі? Я хотів би отримати від вас чітку відповідь щодо цього. Я розумію ваш опір призначенню дати. Але чи готові ви рухатися вперед і сказати сьогодні: "Я хотів би провести зустріч [віч-на-віч] з американцями, а потім розширити її до європейців"? Чи ні?"

Путін не взяв на себе зобов'язання і, схоже, був зайнятий важливішими справами. "Якщо бути з вами гранично відвертим, я хотів піти [пограти] у хокей, тому що зараз я в спортзалі. Але перш ніж розпочати тренування, дозвольте запевнити вас, я спочатку подзвоню своїм радникам".

"Je vous remercie, Monsieur le President", - підсумував Путін, подякувавши йому французькою мовою.

Чути, як Макрон захоплено сміється, коли він кладе слухавку. Французький президент і його радники думали, що їм вдалося досягти прориву. Дипломатичний радник Макрона Еммануель Бонне навіть танцював.

Але наступного дня в телезверненні Путін офіційно визнав дві сепаратистські українські провінції на Донбасі, включаючи територію, яку контролює Київ, незалежними державами. Це була яскрава ознака того, що Путін, якщо відкинути його франкомовні люб'язності, має намір розчленувати Україну.

ХІІІ.

Поки Британія та Франція робили останні спроби дипломатії, світові лідери зібралися в *Мюнхені на щорічну безпекову конференцію*. Зеленський був на ній, що викликало в деяких американських чиновників побоювання, що його відсутність може дати Росії ідеальний момент для завдання удару. Інші запитували, чи не вірив український лідер в те, що Росія нападе, і чи не скористався він можливістю покинути країну до того, як почнуть падати бомби.

У своїй промові Зеленський нагадав аудиторії, що його країна вже перебуває у стані війни з Росією, а українські війська воюють проти східних сепаратистів із 2014 року.

"Щоб дійсно допомогти Україні, не потрібно постійно говорити лише про дати ймовірного вторгнення, - сказав Зеленський. Натомість ЄС та НАТО мають прийняти Україну у свої організації".

Деякі європейські чиновники все ще не переконані, що напад неминучий. Один із них сказав репортеру: "У нас самих немає чітких доказів того, що Путін ухвалив рішення, і ми не бачили нічого, що могло б свідчити про протилежне".

"Було відчуття потойбіччя", - сказав британський чиновник. У кулуарних бесідах американські та британські чиновники були переконані у неминучості вторгнення, але "у залі не було такого настрою".

Дехто в Лондоні почав сумніватися у собі, сказав британський чиновник. "Люди говорили, що ми помилилися в Афганістані. Ми повернулися і знову вичистили розвіддані по [Україні]".

Вони дійшли одного й того висновку - Росія вторгнеться. Але, незважаючи на дипломатичну кампанію США та обмін розвідданими, це, як і раніше, було важко реалізувати.

"Якщо ви дізнаєтеся про чийсь плани нападу на країну, і ці плани здаються абсолютно шаленими, є шанс, що ви відреагуєте раціонально і вирішите, що

це настільки шалено, що цього не станеться", - сказав Хейсбург, французький експерт з безпеки.

"Європейці переоцінили своє розуміння Путіна", - сказав він. "Американці, я вважаю, ... замість того, щоб намагатися вмістити себе в голову Путіна, вирішили, що вони діятимуть на основі даних і не турбуватимуться про те, чи це має якийсь сенс чи ні".

Причин для подиву було багато. Американська розвідка показала, що військові плани Кремля не доходили до командирів на полі бою, які мали їх реалізовувати. Офіцери не знали своїх наказів. Війська з'являлися на кордоні, не розуміючи, що вони вирушають на війну. Деякі американські урядові аналітики були спантеличені відсутністю зв'язку у російських збройних силах. На думку аналітиків, все було настільки заплутаним, що плани Росії могли провалитися. Але ця думка залишилася у меншості.

Для Кулеби поворотний момент настав у дні після Мюнхенської конференції 18-20 лютого, коли він знову вирушив до Вашингтона. "У ці дні я отримував конкретнішу інформацію", - згадує він. У конкретному аеропорту А в Росії, сказали йому, п'ять транспортних літаків вже перебували в повній бойовій готовності, готові будь-якої миті прийняти десантників і перекинути їх у напрямі конкретного аеропорту Б в Україні.

"Саме тут ви бачите послідовність подій та логіку того, що відбувається", - сказав він.

Представники західної розвідки, озираючись назад на те, що виявилось безславним нападом Росії на Київ, визнають, що вони переоцінили ефективність російських збройних сил.

"Ми вважали, що вони вторгнуться в країну так, як ми вторглися б", - сказав один британський чиновник.

XIV.

Раннього вечора 23 лютого Білий дім отримав термінове повідомлення розвідки. Існувала "висока ймовірність" того, що вторгнення почалося. Війська були в русі, і росіяни випустили ракети за цілями в Україні. Найвищі радники президента зібралися; одні зустрілися у ситуаційній кімнаті, інші – по захищеній лінії.

Салліван розмовляв з Єрмаком, начальником штабу Зеленського. У Києві був "надзвичайно високий рівень збудження", сказала людина, знайома з

розмовою. "Вони не виходили з-під контролю. Просто вони були вкрай емоційними, але так, як і слід очікувати".

Єрмак сказав Саллівану почекати – він хотів покликати Зеленського до телефону, щоб поговорити безпосередньо з Байденом. Салліван з'єднав дзвінок з Договірною кімнатою, частиною резиденції Білого дому на другому поверсі, що використовується як кабінет, і з'єднав з президентом.

Зеленський закликав Байдена негайно зв'язатися з якомога більшою кількістю інших світових лідерів та дипломатів. Він повинен сказати їм, щоб вони виступили публічно, а також зателефонувати безпосередньо Путіну та сказати йому, щоб він "вимкнув це".

"Зеленський був стривожений, - згадує співрозмовник. Він попросив Байдена" надати нам усі розвіддані, які тільки можна. Ми боротимемося, ми захищатимемося, ми зможемо втриматися, але нам потрібна ваша допомога".

***

I.

On a sunny October morning, the nation's top intelligence, military and diplomatic leaders filed into the Oval Office for an urgent meeting with President Biden. They arrived bearing a highly classified intelligence analysis, compiled from newly obtained satellite images, intercepted communications and human sources, that amounted to Russian President Vladimir Putin's war plans for a full-scale invasion of Ukraine.

For months, Biden administration officials had watched warily as Putin massed tens of thousands of troops and lined up tanks and missiles along Ukraine's

borders. As summer waned, Jake Sullivan, the national security adviser, had focused on the increasing volume of intelligence related to Russia and Ukraine. He had set up the Oval Office meeting after his own thinking had gone from uncertainty about Russia's intentions, to concern he was being too skeptical about the prospects of military action, to alarm.

The session was one of several meetings that officials had about Ukraine that autumn — sometimes gathering in smaller groups — but was notable for the detailed intelligence picture that was presented. Biden and Vice President Harris took their places in armchairs before the fireplace, while Secretary of State Antony Blinken, Defense Secretary Lloyd Austin and Gen. Mark A. Milley, chairman of the Joint Chiefs of Staff, joined the directors of national intelligence and the CIA on sofas around the coffee table.

Tasked by Sullivan with putting together a comprehensive overview of Russia's intentions, they told Biden that the intelligence on Putin's operational plans, added to ongoing deployments along the border with Ukraine, showed that all the pieces were now in place for a massive assault.

The U.S. intelligence community had penetrated multiple points of Russia's political leadership, spying apparatus and military, from senior levels to the front lines, according to U.S. officials.

Much more radical than [Moscow's 2014 annexation of Crimea](#) and instigation of a separatist movement in eastern Ukraine, Putin's war plans envisioned a takeover of most of the country.

Using mounted maps on easels in front of the Resolute Desk, Milley showed Russian troop positions and the Ukrainian terrain they intended to conquer. It was a plan of staggering audacity, one that could pose a direct threat to NATO's eastern flank, or even destroy the post-World War II security architecture of Europe.

As he absorbed the briefing, Biden, who had taken office promising to keep the country out of new wars, was determined that Putin must either be deterred or confronted, and that the United States must not act alone. Yet NATO was far from unified on how to deal with Moscow, and U.S. credibility was weak. After a disastrous occupation of Iraq, the chaos that followed [the U.S. withdrawal from Afghanistan](#), and four years of President Donald Trump seeking to undermine the alliance, it was far from certain that Biden could effectively lead a Western response to an expansionist Russia.

Gen. Mark A. Milley, chairman of the Joint Chiefs of Staff. (Emily Sabens/The Washington Post; Jabin Botsford/The Washington Post; iStock)

Ukraine was a troubled former Soviet republic with a history of corruption, and the U.S. and allied answer to earlier Russian aggression there had been uncertain and divided. When the invasion came, the Ukrainians would need significant new weaponry to defend themselves. Too little could guarantee a Russian victory. But too much might provoke a direct NATO conflict with nuclear-armed Russia.

This account, in previously unreported detail, shines new light on the uphill climb to restore U.S. credibility, the attempt to balance secrecy around intelligence with the need to persuade others of its truth, and the challenge of determining how the world's most powerful military alliance would help a less-than-perfect democracy on Russia's border defy an attack without NATO firing a shot.

The first in a series of articles examining the road to war and the military campaign in Ukraine, it is drawn from in-depth interviews with more than three dozen senior U.S., Ukrainian, European and NATO officials about a global crisis whose end is yet to be determined. Some spoke on the condition of anonymity to discuss sensitive intelligence and internal deliberations.

The Kremlin did not respond to repeated requests for comment.

As Milley laid out the array of forces on that October morning, he and the others summed up Putin's intentions. "We assess that they plan to conduct a significant strategic attack on Ukraine from multiple directions simultaneously," Milley told the president. "Their version of 'shock and awe.' "

According to the intelligence, the Russians would come from the north, on either side of Kyiv. One force would move east of the capital through the Ukrainian city of Chernihiv, while the other would flank Kyiv on the west, pushing southward from Belarus through a natural gap between the "exclusion zone" at the abandoned Chernobyl nuclear plant and surrounding marshland. The attack would happen in the winter so that the hard earth would make the terrain easily passable for tanks. Forming a pincer around the capital, Russian troops planned to seize Kyiv in three to four days. The Spetsnaz, their special forces, would find and remove President Volodymyr Zelensky, killing him if necessary, and install a Kremlin-friendly puppet government.

Separately, Russian forces would come from the east and drive through central Ukraine to the Dnieper River, while troops from Crimea took over the southeastern coast. Those actions could take several weeks, the Russian plans predicted.

[Maps of Russia's invasion of Ukraine]

After pausing to regroup and rearm, they would next push westward, toward a north-south line stretching from Moldova to western Belarus, leaving a rump Ukrainian state in the west — an area that in Putin’s calculus was populated by irredeemable neo-Nazi Russophobes.

The United States had obtained “extraordinary detail” about the Kremlin’s secret plans for a war it continued to deny it intended, Director of National Intelligence Avril Haines later explained. They included not only the positioning of troops and weaponry and operational strategy, but also fine points such as Putin’s “unusual and sharp increases in funding for military contingency operations and for building up reserve forces even as other pressing needs, such as pandemic response, were under-resourced,” she said. This was no mere exercise in intimidation, unlike a large-scale Russian deployment in April, when Putin’s forces had menaced Ukraine’s borders but never attacked.

Some in the White House found it hard to wrap their minds around the scale of [the Russian leader’s ambitions](#).

“It did not seem like the kind of thing that a rational country would undertake,” one participant in the meeting later said of the planned occupation of most of a country of 232,000 square miles and nearly 45 million people. Parts of Ukraine were deeply anti-Russian, raising the specter of an insurgency even if Putin toppled the government in Kyiv. And yet the intelligence showed that more and more troops were arriving and settling in for a full campaign. Munitions, food and crucial supplies were being deposited at Russian encampments.

Biden pressed his advisers. Did they really think that this time Putin was likely to strike?

Yes, they affirmed. This is real. Although the administration would publicly insist over the next several months that it did not believe Putin had made a final decision, the only thing his team couldn’t tell the president that autumn day was exactly when the Russian president would pull the trigger.

CIA Director William J. Burns, who had served as U.S. ambassador to Moscow and had had the most direct interactions with Putin of anyone in the Biden administration, described the Russian leader to the others as fixated on Ukraine. Control over the country was synonymous with Putin’s concept of Russian identity and authority. The precision of the war planning, coupled with Putin’s conviction that Ukraine should be reabsorbed by the motherland, left him with no doubts that Putin was prepared to invade.

“I believed he was quite serious,” Burns said months later, recalling the briefing.

II.

The intelligence had underscored the promise of Putin’s own words. Three months earlier, in July, he had published a 7,000-word essay, “[On the Historical Unity Between Russians and Ukrainians](#),” suffused with grievance and dubious assertions. Russians and Ukrainians, he argued, were “one people” — an idea rooted in Putin’s claims about “blood ties” — and Moscow had been “robbed” of its own territory by a scheming West.

“I am confident that true sovereignty of Ukraine is possible only in partnership with Russia,” Putin wrote.

Just weeks before the essay appeared, Biden and Putin had held [a June 16 summit](#) that both declared was “constructive.” At that point, Ukraine was a concern, but one that White House officials felt could be dealt with. As the White House delegation left the meeting, held in Geneva, a senior Biden aide would later recall, “we didn’t get on the plane and come home and think the world was on the cusp of a major war in Europe.”

But Putin’s subsequent publication “caught our attention in a big way,” Sullivan later said. “We began to look at what’s going on here, what’s his end game? How hard is he going to push?” As a precaution, on Aug. 27, Biden authorized that \$60 million in largely defensive weapons be drawn from U.S. inventories and sent to Ukraine.

By late summer, as they pieced together the intelligence from the border and from Moscow, analysts who had spent their careers studying Putin were increasingly convinced the Russian leader — himself a former intelligence officer — saw a window of opportunity closing. Ukrainians had already twice risen up to demand a democratic future, free from corruption and Moscow’s interference, during the 2004-2005 Orange Revolution, and the 2013-2014 Maidan protests that preceded Russia’s annexation of Crimea.

Putin and Biden in Geneva in June 2021. (Emily Sabens/The Washington Post; Brendan Smialowski/AFP/Getty; iStock)

[While not a member of NATO](#) or the European Union, Ukraine was now moving steadily into the Western political, economic and cultural orbit. That drift fed Putin’s broader resentment about Russia’s loss of empire.

In a grim actuarial assessment, the analysts concluded that Putin, who was about to turn 69, understood that he was running out of time to cement his legacy as one of Russia's great leaders — the one who had restored Russian preeminence on the Eurasian continent.

The analysts said Putin calculated that any Western response to an attempt to reclaim Ukraine by force would be big on outrage but limited in actual punishment. The Russian leader, they said, believed that the Biden administration was chastened by the humiliating U.S. withdrawal from Afghanistan and wanted to avoid new wars. The United States and Europe were still struggling through the coronavirus pandemic. German Chancellor Angela Merkel, the de facto European leader, was leaving office and handing power to an untested successor. French President Emmanuel Macron was facing a reelection battle against a resurgent right wing, and Britain was suffering from a post-Brexit economic downturn. Large parts of the continent depended on Russian oil and natural gas, which Putin thought he could use as a wedge to split the Western alliance. He had built up hundreds of billions of dollars in cash reserves and was confident the Russian economy could weather the inevitable sanctions, as it had in the past.

Presented with the new intelligence and analysis at the October briefing, Biden “basically had two reactions,” Sullivan said. First, to try to deter Putin, they “needed to send somebody to Moscow to sit with the Russians at a senior level and tell them: ‘If you do this, these will be the consequences.’”

Second, they needed to brief allies on the U.S. intelligence and bring them on board with what the administration believed should be a unified and severe posture of threatened sanctions against Russia, reinforcement and expansion of NATO defenses, and assistance for Ukraine.

Burns was dispatched to Moscow and Haines to NATO headquarters in Brussels.

Months later, Milley still carried in his briefcase note cards encapsulating the U.S. interests and strategic objectives discussed at the October briefing. He could recite them off the top of his head.

Problem: “How do you underwrite and enforce the rules-based international order” against a country with extraordinary nuclear capability, “without going to World War III?”

No. 1: “Don’t have a kinetic conflict between the U.S. military and NATO with Russia.” No. 2: “Contain war inside the geographical boundaries of Ukraine.” No.

3: “Strengthen and maintain NATO unity.” No. 4: “Empower Ukraine and give them the means to fight.”

Biden’s advisers were confident Ukraine would put up a fight. The United States, Britain and other NATO members had spent years training and equipping the Ukrainian military, which was more professional and better organized than before Russia’s assault on Crimea and the eastern region of Donbas seven years earlier. But the training had focused nearly as much on how to mount internal resistance after a Russian occupation as on how to prevent it in the first place. The weapons they had supplied were primarily small-bore and defensive so that they wouldn’t be seen as a Western provocation.

Breaking down the billions of dollars in U.S. military aid to Ukraine

The administration also had grave concerns about Ukraine’s young president, a former television comic who had come into office on a huge wave of popular support and desire for fundamental change but had lost public standing in part because he failed to make good on a promise to make peace with Russia. Zelensky, 44, appeared to be no match for the ruthless Putin.

Math was not in Ukraine’s favor. Russia had more troops, more tanks, more artillery, more fighter jets and guided missiles, and had demonstrated in previous conflicts its willingness to pummel its weaker adversaries into submission, with no regard for the loss of civilian lives.

Kyiv might not fall as quickly as the Russians expected, the Americans concluded, but it would fall.

III.

On Nov. 2, Burns was escorted into the Kremlin office of Yuri Ushakov, Putin’s foreign policy adviser and a former ambassador to the United States. Ushakov’s boss was on the other end of a phone line and spoke to Burns from the resort city of Sochi, where he had retreated during another wave of coronavirus infections in Moscow.

The Russian leader recited his usual complaints about NATO expansion, the threat to Russian security, and illegitimate leadership in Ukraine.

“He was very dismissive of President Zelensky as a political leader,” Burns recalled.

Practiced at listening to Putin's tirades from his years in Moscow, Burns delivered his own forceful message: The United States knows what you're up to, and if you invade Ukraine, you will pay a huge price. He said he was leaving a letter from Biden, affirming the punishing consequences of any Russian attack on Ukraine.

CIA Director William J. Burns. (Emily Sabens/The Washington Post; Jabin Botsford/The Washington Post; iStock)

Putin "was very matter-of-fact," Burns said. He didn't deny the intelligence that pointed toward a Russian invasion of Ukraine.

The CIA director also met with another of Putin's advisers, Nikolai Patrushev, an ex-KGB officer, from Putin's hometown of St. Petersburg, who ran Russia's Security Council.

Patrushev had thought Burns flew to Moscow to discuss the next meeting between Putin and Biden and seemed surprised that the CIA chief had come bearing a warning about Ukraine.

[The man who has Putin's ear — and may want his job]

He almost exactly echoed Putin's grievances about history and NATO in his discussions with Burns. There seemed to be no room for meaningful engagement, and it left the CIA director to wonder if Putin and his tight circle of aides had formed their own echo chamber. Putin had not made an irreversible decision to go to war, but his views on Ukraine had hardened, his appetite for risk had grown, and the Russian leader believed his moment of opportunity would soon pass.

"My level of concern has gone up, not down," the spy chief reported back to Biden.

IV.

As Burns was speaking with Putin, Blinken was sitting down with Zelensky, in Glasgow, Scotland, on the sidelines of an international summit on climate change. He laid out the intelligence picture and described the Russian storm that was heading Ukraine's way.

"It was just the two of us, two feet from each other," Blinken recalled. It was a "difficult conversation."

Blinken had met before with the Ukrainian president and thought he knew him well enough to speak candidly, although it seemed surreal to be "telling someone you believe their country is going to be invaded."

He found Zelensky “serious, deliberate, stoic,” a combination of belief and disbelief. He said he would brief his senior teams. But the Ukrainians had “seen a number of Russian feints in the past,” Blinken knew, and Zelensky was clearly worried about economic collapse if his country panicked.

Blinken’s presentation, and [Zelensky’s skepticism](#), set a pattern that would be repeated both privately and in public over the next several months. The Ukrainians could not afford to reject U.S. intelligence wholesale. But from their perspective, the information was speculative.

Zelensky heard the U.S. warnings, he later recalled, but said the Americans weren’t offering the kinds of weapons Ukraine needed to defend itself.

“You can say a million times, ‘Listen, there may be an invasion. ’Okay, there may be an invasion — will you give us planes?’” Zelensky said. “Will you give us air defenses? ‘Well, you’re not a member of NATO. ’Oh, okay, then what are we talking about?”

The Americans offered little specific intelligence to support their warnings “until the last four or five days before the invasion began,” according to Dmytro Kuleba, Zelensky’s foreign minister.

Less than two weeks after the Glasgow meeting, when Kuleba and Andriy Yermak, Zelensky’s chief of staff, visited the State Department in Washington, a senior U.S. official greeted them with a cup of coffee and a smile. “Guys, dig the trenches!” the official began.

“When we smiled back,” Kuleba recalled, the official said, ‘ “I’m serious. Start digging trenches. ... You will be attacked. A large-scale attack, and you have to prepare for it. ’We asked for details; there were none.”

If the Americans became frustrated at Ukraine’s skepticism about Russia’s plans, the Ukrainians were no less disconcerted at the increasingly public U.S. warnings that an invasion was coming.

Ukrainian Foreign Minister Dmytro Kuleba. (Emily Sabens/The Washington Post; Serhiy Morgunov for The Washington Post; iStock)

“We had to strike a balance between realistically assessing the risks and preparing the country for the worst ... and keeping the country running economically and financially,” Kuleba said. “Every comment coming from the United States about

the unavoidability of war was immediately reflected in the [Ukrainian] currency exchange rate.”

A number of U.S. officials have disputed Ukrainian recollections, saying they provided the Kyiv government with specific intelligence early on and throughout the lead-up to the invasion.

Yet when it came to Ukraine, U.S. intelligence was hardly an open book. Official guidance prohibited the spy agencies from sharing tactical information that Ukraine could use to launch offensive attacks on Russian troop locations in Crimea or against Kremlin-backed separatists in the east.

Ukraine’s own intelligence apparatus was also shot through with Russian moles, and U.S. officials were leery of sensitive information ending up in Moscow’s hands. After the war began, the Biden administration changed its policy and shared information on Russian troop movements throughout Ukraine, on the grounds that the country was now defending itself from an invasion.

V.

At a side meeting [during the Group of 20](#) conference in Rome at the end of October, Biden shared some of the new intelligence and conclusions with America’s closest allies — the leaders of Britain, France and Germany.

In mid-November, Haines used a previously scheduled trip to Brussels to brief a wider circle of allies: NATO’s North Atlantic Council, the principal decision-making body of the 30-member alliance. Speaking in a large auditorium, she limited her remarks to what the intelligence community believed the evidence showed, and didn’t offer policy recommendations.

“A number of members raised questions and were skeptical of the idea that President Putin was seriously preparing for the possibility of a large-scale invasion,” Haines recalled.

French and German officials couldn’t understand why Putin would try to invade and occupy a large country with just the 80,000 to 90,000 troops believed to be massed on the border. Satellite imagery also showed the troops moving back and forth from the frontier. Others posited that the Russians were performing an exercise, as the Kremlin itself insisted, or playing a shell game designed to conceal a purpose short of invasion.

Director of National Intelligence Avril Haines. (Emily Sabens/The Washington Post; Melina Mara/The Washington Post; iStock)

Most were doubtful, and noted that Zelensky seemed to think Russia would never attack with the ambition and force the Americans were forecasting. Didn't Ukraine understand Russia's intentions best?

Only the British and the Baltic states were fully on board. At one point, an official from London stood up and gestured toward Haines. "She's right," the official said.

But Paris and Berlin remembered emphatic U.S. claims about intelligence on Iraq. The shadow of that deeply flawed analysis hung over all the discussions before the invasion. Some also felt that Washington, just months earlier, had vastly overestimated the resilience of Afghanistan's government as the U.S. military was withdrawing. The government had collapsed as soon as the Taliban entered Kabul.

"American intelligence is not considered to be a naturally reliable source," said François Heisbourg, a security expert and longtime adviser to French officials. "It was considered to be prone to political manipulation."

The Europeans began to settle into camps that would change little for several months.

"I think there were basically three flavors," a senior administration official said. To many in Western Europe, what the Russians were doing was "all coercive diplomacy, [Putin] was just building up to see what he could get. He's not going to invade ... it's crazy."

Many of NATO's newer members in eastern and southeastern Europe thought Putin "may do something, but it would be limited in scope," the official said, "... another bite at the [Ukrainian] apple," similar to what happened in 2014.

But Britain and the Baltic states, which were always nervous about Russian intentions, believed a full-scale invasion was coming.

When skeptical member states asked for more intelligence, the Americans provided some, but held back from sharing it all.

Historically, the United States rarely revealed its most sensitive intelligence to an organization as diverse as NATO, primarily for fear that secrets could leak. While the Americans and their British partners did share a significant amount of information, they withheld the raw intercepts or nature of the human sources that were essential to determining Putin's plans. That especially frustrated French and German officials, who had long suspected that Washington and London sometimes hid the basis of their intelligence to make it seem more definitive than it really was.

Some of the alliance countries provided their own findings, Haines said. The United States also created new mechanisms for sharing information in real time with their foreign partners in Brussels. Austin, Blinken and Milley were on the phone to their counterparts, sharing, listening, cajoling.

Over time, one senior European official at NATO recalled, “the intelligence was narrated repeatedly, consistently, clearly, credibly, in a lot of detail with a very good script and supporting evidence. I don’t remember one key moment where the lightbulb went off” in the months-long effort to convince the allies, the official said. Ultimately, “it was the volume of the lights in the room.”

VI.

[Macron](#) and Merkel had been dealing with Putin for years and found it hard to believe he was so irrational as to launch a calamitous war. In the weeks after Biden’s Geneva meeting, they had tried to arrange an E.U.-Russia summit, only to be shot down by skeptical members of the bloc who saw it as a dangerous concession to Russia’s aggressive posture.

Months later, despite the new U.S. intelligence, the French and Germans insisted there was a chance for diplomacy. The Americans and the British had little hope that any diplomatic effort would pay off, but were prepared to keep the door open — if the Europeans gave something in return.

“A big part of our focus,” recalled Sullivan, “was basically to say to them, ‘Look, we’ll take the diplomatic track and treat it [as] serious ... if you will take the planning for [military] force posture and sanctions seriously.’”

Each side was convinced it was right but was willing to proceed as if it might be wrong.

Over the next several months, the Americans strove to show the Western Europeans and others that they were still willing to search for a peaceful resolution, even though in the back of their minds, they were convinced that any Russian efforts at negotiation were a charade. “It basically worked,” Sullivan said of the administration strategy.

[On Dec. 7, Putin and Biden spoke on a video call.](#) Putin claimed that the eastward expansion of the Western alliance was a major factor in his decision to send troops to Ukraine’s border. Russia was simply protecting its own interests and territorial integrity, he argued.

Reporters in a Dec. 7, 2021, news briefing with national security adviser Jake Sullivan about Biden's video call with Putin. (Emily Sabens/The Washington Post; Demetrius Freeman/The Washington Post; iStock)

Biden responded that Ukraine was unlikely to join NATO any time soon, and that the United States and Russia could come to agreements on other concerns Russia had about the placement of U.S. weapons systems in Europe. In theory, there was room to compromise.

For a while, as Blinken headed the U.S. diplomatic effort with repeated visits to NATO capitals and alliance headquarters in Brussels, the Ukrainians continued their contacts with European governments that still seemed far less convinced of Putin's intentions than the Americans were.

Kuleba and others in the government believed there would be a war, the Ukrainian foreign minister later said. But until the eve of the invasion, "I could not believe that we would face a war of such scale. The only country in the world that was persistently telling us" with such certainty "that there would be missile strikes was the United States of America. ... Every other country was not sharing this analysis and [instead was] saying, yes, war is possible, but it will be rather a localized conflict in the east of Ukraine."

"Put yourself in our shoes," Kuleba said. "You have, on the one hand, the U.S. telling you something completely unimaginable, and everyone else blinking an eye to you and saying this is not what we think is going to happen."

In fact, the British and some Baltic officials believed a full invasion was probable. But Kuleba was far from alone in his skepticism. His president shared it, according to Zelensky's aides and other officials who briefed him.

"We took all of the information that our Western partners were giving us seriously," recalled Yermak, Zelensky's chief of staff. "But let's be honest: Imagine if all of this panic that so many people were pushing had taken place. Creating panic is a method of the Russians. ... Imagine if this panic had started three or four months beforehand. What would've happened to the economy? Would we have been able to hold on for five months like we have?"

VII.

In early January, Deputy Secretary of State Wendy Sherman led a diplomatic delegation to Geneva and [met with Sergei Ryabkov](#), her Russian counterpart, whom she knew well. He reiterated Moscow's position on Ukraine, formally offered in mid-December in two proposed treaties — that NATO must end its

expansion plans and halt any activity in countries that had joined the alliance after 1997, which included Poland, Romania, Bulgaria and the Baltic states.

Rejecting the proposal to close NATO's doors and reduce the status of existing members, the administration instead offered talks and trust-building measures in a number of security areas, including the deployment of troops and the placement of weapons on NATO's eastern flank along the border with Russia. The offer was conditioned on de-escalation of the military threat to Ukraine. Ryabkov told Sherman that Russia was disappointed in the American attitude.

The White House had envisioned Sherman's meeting with Ryabkov as "a chance to test whether the Russians were serious about the substance of the concerns ... and if there was a way forward for any kind of diplomacy," said Emily Horne, then the spokesperson for the National Security Council. "I think it became pretty clear, pretty quickly that [the Russians] were performing diplomacy, not actually undertaking diplomacy. They weren't even doing it with much seriousness."

Deputy Secretary of State Wendy Sherman and Russian Deputy Foreign Minister Sergei Ryabkov in Geneva. (Emily Sabens/The Washington Post; Denis Balibouse/AFP/Getty; iStock)

"All the Western allies wanted to convey that there was an alternative path involving dialogue and respect for Russia as a great power," said a senior British government official involved in negotiations. "What became increasingly clear was that Russia was not interested in those."

As the United States pursued the diplomatic track, it also positioned forces to defend NATO, all of them visible to Moscow and to Europeans and demonstrating American willingness to put skin in the game. While Biden repeatedly said there would be no U.S. troops in Ukraine, the Pentagon increased pre-positioned weapons stocks in Poland and moved a helicopter battalion there from Greece. Paratroops from the 173rd Airborne were deployed to the Baltic states. More troops were sent from Italy to eastern Romania, and others went to Hungary and Bulgaria.

Over the next several months, the U.S. military presence in Europe increased from 74,000 to 100,000 troops. Four airborne fighter squadrons became 12, and the number of surface combatant ships in the region increased from five to 26. Combat air patrols and surveillance were flying 24/7 missions over the alliance's eastern flank, with visibility deep inside Ukraine.

[\[Here's why Putin misjudged the war in Ukraine\]](#)

“We were saying, ‘Look, we’re taking diplomacy seriously, but we’re so worried about this that we’re actually moving men and material, ” ’Sullivan recalled.

With National Security Agency authorization, the United States established a direct communication line from the Ukrainian military to U.S. European Command. The highly secure system would keep the Americans in direct contact with their Ukrainian counterparts as events unfolded.

The administration was also sending arms to Ukraine. In December, Biden authorized an additional \$200 million in weapons to be drawn from U.S. inventories — even as the Kyiv government, many in Congress and some within the administration itself argued that if the United States really believed a full-scale invasion was coming, it was not enough.

But every step in the administration campaign was premised on avoiding direct U.S. involvement in a military clash. The overriding White House concern about provocation influenced each decision about how much assistance and what kind of weapons to give the Ukrainians to defend themselves.

Story continues below advertisement

“I make no apologies for the fact that one of our objectives here is to avoid direct conflict with Russia,” Sullivan said of the prewar period.

The Russians were going to do what they did regardless of what the allies did, a senior official involved in the decisions said, and the administration found “incredible” the notion, as some later argued in hindsight, that “if only we would have given” the Ukrainians more arms, “none of this would have happened.”

Determining whether Russia would interpret a military exercise or a weapons shipment as provocative or escalatory was “more art than science,” the official said. “There’s not a clear and easy mathematical formula. ... There has always been a balance between what is required to effectively defend, and what is going to be seen by Russia as the United States essentially underwriting the killing of huge numbers of Russians.”

Ukrainian officials have expressed unending gratitude to the United States for [what it has provided since the start of the war](#). “No other country in the world did more for Ukraine to get the necessary weapons than the United States since 24 February. No other country in the world,” Kuleba said recently. But from the beginning, he said, he and other Ukrainian officials have believed that the “non-provocation” strategy was the wrong one.

“Where did it take us to?” Kuleba said. “I think this war — with thousands killed and wounded, territories lost, part of the economy destroyed ... is the best answer to those who still advocate the non-provocation of Russia.”

VIII.

As part of its ongoing campaign to convince the world of what was coming — and dissuade the Russians — the White House decided toward the end of 2021 to challenge its own reluctance, and that of the intelligence agencies, to make some of their most sensitive information public.

U.S. intelligence had picked up on “false flag” operations planned by the Russians, in which they would stage attacks on their own forces as if they had come from Ukraine. Publicly exposing those plans might deny Putin the opportunity to concoct a pretext for invasion, administration officials reasoned.

As a first step, the White House decided to reveal the scale of the troop buildup that continued on Ukraine’s borders. In early December, the administration released satellite photos, as well a map created by U.S. analysts showing Russian troop positions and an intelligence community analysis of Russian planning.

The analysis said the Russians planned “extensive movement” of 100 battalion tactical groups, [involving up to 175,000 troops](#), along with armor, artillery and equipment. The picture that administration officials had been developing for weeks in secret was now seen around the world.

National security adviser Jake Sullivan. (Emily Sabens/The Washington Post; Demetrius Freeman/The Washington Post; iStock)

In anticipation of more selective disclosures of intelligence, Sullivan set up a regular process at the White House in which a team would determine whether a particular piece of information, if made public, could thwart Russian plans or propaganda. If the answer was yes, it would then be submitted to the intelligence community for recommendations on whether and how to release it.

In late January, the British government publicly accused Russia of plotting to install a puppet regime in Kyiv. The allegation, based on U.S. and British intelligence, was revealed in a highly unusual press statement by Foreign Secretary Liz Truss, late in the evening in London but just in time for the Sunday morning papers.

And in early February, the Biden administration disclosed that [Moscow was considering filming a fake Ukrainian attack](#) against Russian territory or Russian-speaking people — the false flag that intelligence had detected. The propaganda

film would be heavy on spectacle, officials said, with graphic scenes of explosions, accompanied by corpses posed as victims and mourners pretending to grieve for the dead.

“I had watched Putin falsely set the narrative too many times,” another U.S. official said. Now, “you could see him planning quite specifically in [eastern Ukraine] false flags. It was quite precise.”

The intelligence disclosures themselves had an air of theatricality. The initial revelation of satellite pictures could be corroborated by commercial footage, though the analysis was unique to the intelligence community. But whether the public believed the subsequent disclosures depended on the government’s credibility. And Biden administration officials knew they faced a public, at home and abroad, that could be deeply skeptical of “intelligence,” following the Iraq War and the Taliban takeover in Afghanistan.

Broadly speaking, the U.S. public information campaign worked. World attention focused on the Russian troop buildup. The idea that Putin would falsify the reasons for his invasion seemed plausible, perhaps because in 2014 he had denied entirely that his troops were in Crimea, an assertion that led to descriptions of “little green men” in military uniforms without insignia occupying part of Ukraine.

Given how skeptical some allies remained about the intelligence, the most powerful effect of disclosing it was to shape Russian behavior and deprive Putin of the power to use misinformation, U.S. officials said.

IX.

On Jan. 12, Burns met in Kyiv with Zelensky and delivered a candid assessment. The intelligence picture had only become clearer that Russia intended to make a lightning strike on Kyiv and decapitate the central government. The United States had also discovered a key piece of battlefield planning: Russia would try to land [its forces](#) first at the airport in Hostomel, a suburb of the capital, where the runways could accommodate massive Russian transports carrying troops and weapons. The assault on Kyiv would begin there.

At one point in their conversation, Zelensky asked if he or his family were personally in danger. Burns said Zelensky needed to take his personal security seriously.

The risks to the president were growing. Intelligence at the time indicated that Russian assassination teams might already be in Kyiv, waiting to be activated.

But Zelensky resisted calls to relocate his government and was adamant that he not panic the public. Down that path, he thought, lay defeat.

“You can’t simply say to me, ‘Listen, you should start to prepare people now and tell them they need to put away money, they need to store up food,’ ” Zelensky recalled. “If we had communicated that — and that is what some people wanted, who I will not name — then I would have been losing \$7 billion a month since last October, and at the moment when the Russians did attack, they would have taken us in three days. ... Generally, our inner sense was right: If we sow chaos among people before the invasion, the Russians will devour us. Because during chaos, people flee the country.”

For Zelensky, the decision to keep people in the country, where they could fight to defend their homes, was the key to repelling any invasion.

“As cynical as it may sound, those are the people who stopped everything,” he said.

Ukrainian officials remained irritated that the Americans weren’t sharing more about their intelligence sources. “The information that we received was, I would call it, a statement of facts without a disclosure of the origins of those facts or of the background behind those facts,” Kuleba recalled.

But Western intelligence wasn’t alone in thinking Zelensky should prepare for a full-scale invasion. Some of Ukraine’s own intelligence officials, while still skeptical that Putin would strike, were planning for the worst. Kyrylo Budanov, Ukraine’s military intelligence chief, said he moved the archives out of his headquarters three months in advance of the war and prepared reserves of fuel and ammunition.

Secretary of State Antony Blinken, left, in Jan. 21 meeting in Geneva with Russian Foreign Minister Sergei Lavrov (not shown). (Emily Sabens/The Washington Post; Anadolu Agency/Getty; iStock)

The American warnings were repeated on Jan. 19 when Blinken made a brief visit to Kyiv for a face-to-face meeting with Zelensky and Kuleba. To the secretary’s dismay, Zelensky continued to argue that any public call for mobilization would bring panic, as well as capital flight that would push Ukraine’s already teetering economy over the edge.

While Blinken stressed, as he had in previous conversations, the importance of keeping Zelensky and his government safe and intact, he was one of several senior U.S. officials who rebuffed reports that the administration had urged them to

evacuate the capital. “What we said to Ukraine were two things,” Blinken later recalled. “We will support you whatever you want to do. We recommend you look ... at how you can ensure continuity of government operations depending on what happens.” That could mean hunkering down in Kyiv, relocating to western Ukraine or moving the government to neighboring Poland.

Zelensky told Blinken he was staying.

He had begun to suspect that some Western officials wanted him to flee so that Russia could install a puppet government that would come to a negotiated settlement with NATO powers. “The Western partners wanted to — I’m sure someone was really worried about what would happen to me and my family,” Zelensky said. “But someone probably wanted to just end things faster. I think the majority of people who called me — well, almost everyone — did not have faith that Ukraine can stand up to this and persevere.”

Similarly, warning Ukrainians to prepare for war as some partners wanted him to, he said, would have weakened the country economically and made it easier for the Russians to capture. “Let people discuss in the future whether it was right or not right,” the Ukrainian leader recalled, “but I definitely know and intuitively — we discussed this every day at the National Security and Defense Council, et cetera — I had the feeling that [the Russians] wanted to prepare us for a soft surrender of the country. And that’s scary.”

X.

In a news conference on Jan. 19, Biden said he thought Russia would invade. Putin had come too far to pull back. **“He has to do something,” the president said.**

Biden promised that the West would answer Russia’s attack. “Our allies and partners are ready to impose severe costs and significant harm on Russia and the Russian economy,” he said, predicting that if Putin ordered an invasion, it would prove a “disaster” for Russia.

It was one of Biden’s most forceful warnings to that point. But the president also muddied the waters, suggesting that a “minor incursion” by Russian forces, as opposed to a full-scale invasion, might not prompt the severe response that he and allies had threatened.

“It’s one thing if it’s a minor incursion, and then we end up having to fight about what to do and not do, et cetera,” Biden said, signaling that NATO was not unified in its opposition to any Russian use of force. “If there’s something where there’s

Russian forces crossing the border, killing Ukrainian fighters, et cetera, I think that changes everything,” Biden said when, later in the news conference, a reporter asked him to clarify what he meant by a “minor incursion.”

“But it depends on what he [Putin] does, actually, what extent we’re going to be able to get total unity on the NATO front.”

Biden at the Jan. 19 news conference where he said he thought Russia would invade. (Emily Sabens/The Washington Post; Demetrius Freeman/The Washington Post; iStock)

Biden’s comments revealed the cracks in his own administration’s planning, as well as in NATO. Blinken was in Kyiv, vowing that the United States would support Ukraine, in every way short of committing its own forces, if the country was attacked. But privately, administration officials had been contemplating for weeks how they would respond to a “hybrid” attack, in which Russia might launch damaging cyber-strikes on Ukraine and a limited assault on the eastern part of the country.

Zelensky and his aides, who still weren’t convinced Putin would go to war, replied to Biden’s comments about a “[minor incursion](#)” with a caustic tweet.

“We want to remind the great powers that there are no minor incursions and small nations. Just as there are no minor casualties and little grief from the loss of loved ones. I say this as the President of a great power.”

Biden clarified the next day that if “any assembled Russian units move across the Ukrainian border, that is an invasion” for which Putin will pay. But White House officials quietly fumed that while the administration was trying to rally support for Ukraine, Zelensky was more interested in poking the president in the eye over an awkward comment.

[Six ways Russia views Ukraine]

“It was frustrating,” said a former White House official. “We were taking steps that were attempting to help him, and there was a feeling that he was protecting his own political brand by either being in denial or projecting confidence because that’s what was important to him at the time.”

An aide to Zelensky who helped craft the tweet said it was meant to rebut Biden, but also to be light and humorous, a way to defuse the burgeoning tension. Zelensky’s inner circle worried that Washington’s predictions that war was around the corner would have unintended consequences.

As Biden was clarifying, Zelensky's team tried to assuage Washington with a conciliatory message.

"Thank you @POTUS for the unprecedented [U.S.] diplomatic and military assistance for [Ukraine]," Zelensky tweeted, with emoji of the U.S. and Ukrainian flags.

XI.

Jan. 21 was a cold, bleak day in Geneva, with gusty winds whipping the surface of the usually placid lake that shares the Swiss city's name. As Blinken and his aides sat across from their Russian counterparts at a table set up in the ballroom of a shoreline luxury hotel, the secretary offered the whitecaps as a metaphor. Perhaps, Blinken told [Russian Foreign Minister Sergei Lavrov](#), they could calm the turbulent waters between their two countries.

They exchanged tense niceties and covered other issues — a spat about the size and activities of their embassies in each other's capital, the Iran nuclear deal — before turning to Ukraine. Blinken again laid out U.S. positions. If Putin had legitimate security concerns, the United States and its allies were ready to talk about them. But once an invasion of Ukraine began, Western sanctions would be fast and merciless, isolating Russia and crippling its economy, and the alliance would provide Ukraine with massive military assistance. If one Russian soldier or missile touched one inch of NATO territory, the United States would defend its allies.

Blinken found Lavrov's responses strident and unyielding. After an hour and a half of fruitless back-and-forth, it seemed there was little more to say. But as their aides began to file out of the ballroom, Blinken held back and asked the Russian minister to speak with him alone. The two men entered a small, adjacent conference room and shut the door as the U.S. and Russian teams stood uncomfortably together outside.

Blinken and Lavrov before their Jan. 21 meeting in Geneva. (Emily Sabens/The Washington Post; Alex Brandon/AFP/Getty; iStock)

During Lavrov's nearly 18 years as Russia's foreign minister, a succession of American diplomats had found him blunt and doctrinaire, but occasionally frank and realistic about relations between their two countries. After again going over the Ukraine situation, Blinken stopped and asked, "Sergei, tell me what it is you're really trying to do?" Was this all really about the security concerns Russia had raised again and again — about NATO's "encroachment" toward Russia and a

perceived military threat? Or was it about Putin's almost theological belief that Ukraine was and always had been an integral part of Mother Russia?

Without answering, Lavrov opened the door and walked away, his staff trailing behind.

It was the last time top national security officials of Russia and the United States would meet in person before the invasion.

Biden spoke with Putin once more by telephone. On Feb. 12, the White House said, he told the Russian president that “while the United States remains prepared to engage in diplomacy, in full coordination with our allies and partners, we are equally prepared for other scenarios.”

XII.

A day earlier, **British Defense Minister Ben Wallace** had flown to Moscow to meet with his Russian counterpart, Sergei Shoigu, a longtime Kremlin survivor who helped sculpt Putin's tough-guy persona.

Wallace wanted to ask one more time if there was room for negotiation on Putin's demands about NATO expansion and alliance activities in Eastern Europe. The Russians, he said, showed no interest in engaging.

Wallace warned Shoigu that Russia would face fierce resistance if it invaded Ukraine. “I know the Ukrainians — I visited Ukraine five times — and they will fight.”

“My mother's Ukrainian,” Wallace said Shoigu replied, implying that he knew the people better. “It's all part of our same country.”

Wallace then raised the prospect of sanctions. Shoigu responded: ‘ “We can suffer like no one else. ’And I said, ‘I don't want anyone to suffer.’ ’

Shoigu aired a long and by now familiar list of complaints and said Russia couldn't tolerate Ukraine's Western trajectory. “It was in some respects incomprehensible,” said a British official who attended the meeting. “Everyone wanted to keep negotiations going — we were throwing off-ramps, but they weren't taking them.”

As the British officials were about to leave, Shoigu spoke directly to Wallace. “He looked me in the eye and said, ‘We have no plans to invade Ukraine ’ ’Wallace recalled. “That shows you how much of a lie it was.”

British Defense Minister Ben Wallace, right, with Russian counterpart Sergei Shoigu. (Emily Sabens/The Washington Post; Tim Hammond/MoD Crown Copyright/Getty; iStock)

A week later, on Feb. 18, Biden called the leaders of several NATO allies and told them the latest U.S. analysis. Biden told reporters in the Roosevelt Room at the White House later that day, “As of this moment, I’m convinced he’s made the decision” to invade. “We have reason to believe that.”

The French, however, continued to seek a way out of the crisis.

On Feb. 20, Macron called Putin and asked him to agree to a meeting in Geneva with Biden. The conversation led the French president to believe that Putin was finally willing to seek a settlement.

“It’s a proposal that merits to be taken into account,” Putin said, according to a recording of the conversation aired months later in a France TV documentary, “A President, Europe and War.”

Macron pressed the Russian leader. “But can we say, today, at the end of this conversation, that we agree in principle? I would like a clear answer from you on that score. I understand your resistance to setting a date. But are you ready to move forward and say, today, ‘I would like a [face-to-face] meeting with the Americans, then expanded to the Europeans’? Or not?”

Putin didn’t commit and appeared to have more-pressing matters at hand. “To be perfectly frank with you, I wanted to go [play] ice hockey, because right now I’m at the gym. But before starting my workout, let me assure you, I will first call my advisers.”

“Je vous remercie, Monsieur le President,” Putin concluded, thanking him in French.

Macron is heard laughing in delight as he hangs up. The French president and his advisers thought they had a breakthrough. Macron’s diplomatic adviser, Emmanuel Bonne, even danced.

But the following day, in a televised address, Putin officially recognized two separatist Ukrainian provinces in Donbas, including territory controlled by Kyiv, as independent states. It was a stark sign that Putin — his French-language pleasantries aside — intended to dismember Ukraine.

XIII.

As Britain and France made last-ditch efforts at diplomacy, world leaders gathered in Munich for an annual security conference. Zelensky attended, prompting concerns among some U.S. officials that his absence might give Russia the perfect moment to strike. Others wondered if the Ukrainian leader believed Russia would attack and had used the opportunity to leave the country before the bombs started falling.

In a speech, Zelensky reminded the audience that his country was already at war with Russia, with Ukrainian troops fighting against the eastern separatists since 2014.

“To really help Ukraine, it is not necessary to constantly talk only about the dates of a probable invasion,” Zelensky said. Instead, the European Union and NATO should welcome Ukraine into their organizations.

Some European officials were still unconvinced that an attack was coming. One told a reporter, “We have no clear evidence ourselves that Putin has made up his mind, and we have not seen anything that would suggest otherwise.”

“It felt otherworldly,” the British official said. In sideline conversations, U.S. and British officials were convinced of an imminent invasion, but “that just wasn’t the mood in the hall.”

Some in London began to doubt themselves, the British official said. “People were saying [we] got it wrong on Afghanistan. We returned and scrubbed the [Ukraine] intelligence again.”

Zelensky in an interview with The Post at his office in Kyiv on Aug. 8. (Emily Sabens/The Washington Post; Heidi Levine for The Washington Post; iStock)

They came up with the same conclusion — Russia would invade. But despite the U.S. diplomatic and intelligence-sharing campaign, it remained a difficult sell.

“If you discover the plans of somebody to attack a country and the plans appear to be completely bonkers, the chances are that you are going to react rationally and consider that it’s so bonkers, it’s not going to happen,” said Heisbourg, the French security expert.

“The Europeans overrated their understanding of Putin,” he said. “The Americans, I assume ... rather than try to put themselves in Putin’s head, decided they were going to act on the basis of the data and not worry about whether it makes any sense or not.”

There had been many reasons to be mystified. U.S. intelligence showed that the Kremlin's war plans were not making their way down to the battlefield commanders who would have to carry them out. Officers didn't know their orders. Troops were showing up at the border not understanding they were heading into war. Some U.S. government analysts were bewildered by the lack of communication within the Russian military. Things were so screwy, the analysts thought, Russia's plans might actually fail. But that remained a distinctly minority view.

For Kuleba, the turning point came in the days after the Feb. 18-20 Munich conference, when he traveled again to Washington. "These were the days I received more-specific information," he recalled. At a specific airport A in Russia, they told him, five transport planes were already on full alert, ready to take paratroops at any given moment and fly them in the direction of a specific airport B in Ukraine.

"That was where you see the sequence of events and the logic of what is happening," he said.

Western intelligence officials, looking back at what turned out to be the shambolic Russian attack on Kyiv, acknowledge that they overestimated the effectiveness of the Russian military.

"We assumed they would invade a country the way we would have invaded a country," one British official said.

XIV.

Early in the evening of Feb. 23, the White House received an urgent intelligence flash. There was "high probability" that [the invasion had begun](#). Troops were on the move, and the Russians had fired missiles on targets in Ukraine. The president's top advisers assembled; some met in the Situation Room while others joined on a secure line.

Sullivan spoke with Yermak, Zelensky's chief of staff. There was "an extremely high level of agitation" in Kyiv, said a person familiar with the call. "They were not spinning out of control. Just extremely emotional, but in a way you'd expect."

Yermak told Sullivan to hold on — he wanted to bring Zelensky to the phone to speak directly with Biden. Sullivan connected the call to the Treaty Room, part of the second-floor White House residence used as a study, and got the president on the line.

Zelensky implored Biden to immediately contact as many other world leaders and diplomats as possible. He should tell them to speak out publicly and to call Putin directly and tell him to “turn this off.”

“Zelensky was alarmed,” the person recalled. He asked Biden to ‘ “get us all the intelligence you possibly can now. We will fight, we will defend, we can hold, but we need your help.” ’

Harris reported from Washington and London; DeYoung from Washington, Brussels, and Joint Base Ramstein and Stuttgart in Germany; Khurshudyan from Kyiv; Parker from Washington; and Sly from London. Paul Sonne and Olivier Knox in Washington, Souad Mekhennet in Berlin, Rick Noack in Paris and Serhiy Morgunov in Kyiv contributed to this report.

correction

A previous version of this article incorrectly said that U.S. paratroops from the 171st Airborne were deployed to the Baltic states before the war. They were from the 173rd Airborne. The article has been corrected.

About this story

Editing by Peter Finn. Copy editing by Martha Murdock and Tom Justice. Photo editing by Chloe Coleman. Video filming by Whitney Leaming. Video editing by Jason Aldag. Design and development by Garland Potts and Emily Sabens. Design editing by Joe Moore. Project management by Jay Wang.

***